

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทหน้าที่และกลยุทธ์การสื่อสารของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง 1. ความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของโฆษกพรรคในการสื่อสารทางการเมือง 2. กลยุทธ์การดำเนินงานทางด้านการสื่อสารทางการเมืองของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ นอกจากนี้เพื่อให้ทราบถึง 3. วิธีการวัดประสิทธิผลของการสื่อสารทางการเมืองของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 2 แหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สื่อและเอกสาร

1.1 สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งพิจารณาจากยอดจำหน่ายสูงสุดในประเทศตามลำดับได้แก่

- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
- หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
- หนังสือพิมพ์ข่าวสด
- หนังสือพิมพ์มติชน
- หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก

1.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

- เว็บไซต์ของพรรคประชาธิปัตย์: www.democrat.or.th

2. สื่อบุคคล

2.1 โฆษกพรรคประชาธิปัตย์และรองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ (ผู้ทำหน้าที่โฆษก)

2.2 สื่อมวลชน (ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ)

2.3 ประชาชนที่มีความสนใจในด้านการเมืองและประชาชนที่ไม่มีความสนใจทางด้านการเมือง

ส่วนที่ 1 สื่อและเอกสาร

สื่อหนังสือพิมพ์

การนำเสนอข่าวในเรื่อง "บทบาท หน้าทีและกลยุทธ์การสื่อสารของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์" ในส่วนของหนังสือพิมพ์รายวันเป็นการเก็บข้อมูลข่าวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2553 ถึงเดือนมกราคม 2554 การทำหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่โฆษกจะเป็นการให้ข่าวในลักษณะของความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ทางการเมืองในขณะนั้นเป็นส่วนมาก และมีการกล่าวในเรื่องของสังคมโดยภาพรวมทั่วไป การนำเสนอข่าวจะอยู่ในรูปของคลิปข่าว-คำ คลิปสี่สั บทบรรณาธิการและคอลัมน์ข่าว ในส่วนของผู้ทำหน้าที่โฆษกนั้นมักเป็นการพาดหัวข่าวที่เกี่ยวข้องในข่าวหน้าหนึ่งและมีการขยายความเนื้อหาความโดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอด้านในของหนังสือพิมพ์ กล่าวคือ เนื้อหาของข่าวด้านในจะมีความเชื่อมโยงกับข่าวที่ใช้พาดหัวในหน้าหนึ่ง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่มียอดจำหน่ายเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ และจะนำเสนอข่าวที่มีลักษณะทั่วไปไม่เจาะจงกลุ่มเป้าหมายใดหรือมุ่งเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ โดยมีการกำหนดหน้าของหนังสือพิมพ์ตามประเด็น ดังนี้

หน้าต่างประเทศ หน้าการเมือง-บทนำ-การ์ตูน หน้าภาพ-ข่าวสังคม หน้าบทความ หน้าการศึกษา หน้าเกษตร-วิทยาการ หน้าเศรษฐกิจ หน้ากม. หน้ากีฬา หน้าบันเทิง หน้าภูมิภาค หน้าสิ่งแวดล้อมและหน้าละคร ซึ่งหน้าการเมืองจะอยู่ที่หน้า 3 แต่จะมีการขยายความไปยังหน้า 2, 9 (หน้าเศรษฐกิจ), 11 (ต่อจากหน้า 1 และข่าวสังคม), 14, 15 (หน้าการศึกษา-ศาสนา สาธารณสุข) และ 19 (ต่อจากหน้า 1) รวมถึงการอธิบายรายละเอียดที่มีการพาดหัวข่าวมาจากหน้าหนึ่งด้วย

ตารางที่ 4.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

โฆษณาและรองโฆษก	เดือนพฤศจิกายน	เดือนธันวาคม	เดือนมกราคม	รวมข่าว 3 เดือน
นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์	36	31	48	115
นายเทพไท เสนพงศ์	52	40	69	161
นายบุญยอด สุขถิ่นไทย	3	3	4	10
นายแพทย์วงศ์ เดชกิจวิกรม	12	2	11	25
นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี	2	6	13	21
รวม	105	82	145	332

จากตารางด้านบนสามารถสรุปได้ว่าในส่วนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ผู้ดำเนินการโฆษกค่อนข้างมาก โดยจะเน้นไปที่ตัวบุคคลคนใดคนหนึ่งมากกว่าในภาพรวม ซึ่งจะเห็นว่านายเทพไท เสนพงศ์ โฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์มีบทบาทในการสื่อสารกับสาธารณะมากที่สุด รองลงมาคือนายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ นายแพทย์วงศ์ เดชกิจวิกรม นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดีและนายบุญยอด สุขถิ่นไทย ตามลำดับ

โดยในส่วนของบทบาทและกลยุทธ์การสื่อสารของผู้ทำหน้าที่โฆษกพรรคประชาธิปัตย์จะเป็นการนำเสนอข่าวในรูปแบบของรายละเอียดของข่าวทั้งเรื่องของการให้ข้อมูล ความเคลื่อนไหวของพรรค การกล่าวสนับสนุนรัฐบาลและการโต้แย้งฝ่ายตรงข้าม การนำเสนอในรูปแบบของคอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์บุคคลในข่าว คอลัมน์ข่าวสั้นการเมือง คอลัมน์คนละหมัด คอลัมน์เทียบเท่าหน้า 3 คอลัมน์จับประเด็น และมีในส่วนของบรรณาธิการโดยจะใช้ด้านล่างของข่าวว่า ทีมข่าวการเมืองรายงาน

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะคล้ายกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กล่าวคือ มีการนำเสนอข่าวที่มีลักษณะทั่วไปไม่เจาะจงกลุ่มเป้าหมายใดหรือมุ่งเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษโดยมีการกำหนดหน้าของหนังสือพิมพ์ตามประเด็น ดังนี้

หน้าการเมืองและบทนำ หน้าเศรษฐกิจ หน้าทบท. หน้าข่าวเกษตร หน้าวาไรตี้ หน้าภาพข่าว-สังคม หน้าต่างประเทศ หน้าบทความและการ์ตูน หน้าการศึกษา หน้าข่าวกีฬา หน้าสตรี หน้าตำรวจ หน้าเยาวชน หน้าคอมพิวเตอร์ หน้าภูมิภาค หน้าบันเทิง หน้าสิ่งแวดล้อมและหน้าละคร ซึ่งหน้าการเมืองจะอยู่ที่หน้า 3 แต่จะมีการขยายความไปยังหน้า 2, 9, 10 (เกษตร), 11 (ต่างประเทศ), 13 (ต่อจากหน้า 1), 14, 15 (ต่อจากหน้า 1) รวมถึงการอธิบายรายละเอียดที่มีการพาดหัวข่าวมาจากหน้าหนึ่งด้วย

ตารางที่ 4.2 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

โฆษกและรองโฆษก	เดือนพฤศจิกายน	เดือนธันวาคม	เดือนมกราคม	รวมข่าว 3 เดือน
นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์	27	15	37	79
นายเทพไท เสนพงศ์	38	31	55	124
นายบุญยอด สุขถิ่นไทย	7	11	2	20
นายแพทย์วรนต์ เดชกิจวิกรม	6	1	8	15
นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี	1	4	5	10
รวม	79	62	107	248

จากตารางด้านบนสามารถสรุปได้ว่าในส่วนของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม นายเทพไท เสนพงศ์ โฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์มีบทบาทในการสื่อสารกับสาธารณะมากที่สุด รองลงมาคือนายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ นายบุญยอด สุขถิ่นไทย นายแพทย์วรนต์ เดชกิจวิกรมและนายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี ตามลำดับ

ในส่วนของบทบาทและกลยุทธ์การสื่อสารของผู้ดำเนินการโฆษกพรรคประชาธิปัตย์จะมีการนำเสนอข่าวในรูปแบบของรายละเอียดของข่าวทั้งเรื่องของการให้ข้อมูล ความเคลื่อนไหวของพรรค การกล่าวสนับสนุนรัฐบาลและการโต้แย้งฝ่ายตรงข้าม การนำเสนอในรูปแบบของคอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์ลึก-ตื้น-หนา-บาง คอลัมน์แฉดวงสังคมข่าว คอลัมน์กับแกล้มทางการเมือง คอลัมน์คมคิดคนเขียน คอลัมน์ตีแผ่หน้าฝ้าสมรมุมข่าว คอลัมน์ก๊อชขิปการเมือง คอลัมน์รายงานสถานการณ์ร้อน

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นหนังสือพิมพ์ในเครือมติชนมีการเสนอข่าวที่จับใจ
เจาะลึกเกาะติดสถานการณ์และตรงไปตรงมาตามสโลแกน “ครบทุกรส สดทุกเรื่อง” โดยมีการ
กำหนดหน้าของหนังสือพิมพ์ตามประเด็น ดังนี้

หน้ารายงาน หน้าการเมือง หน้าสังคม หน้าการศึกษา หน้าบทความ-ตอบ
จดหมาย หน้าต่างประเทศ หน้าเศรษฐกิจ หน้าโฆษณา หน้ากีฬา หน้าบันเทิง หน้านิยาย หน้า
เยาวชน หน้าพระเครื่อง หน้าดวง-สุขภาพ-หาคู่ หน้าภูมิภาค หน้าการตลาด หน้าสตรี-ศิลปะ โดย
หน้าการเมืองจะอยู่ที่หน้า 3

ตารางที่ 4.3 หนังสือพิมพ์ข่าวสด

โฆษณาและรองโฆษก	เดือน พฤศจิกายน	เดือน ธันวาคม	เดือน มกราคม	รวมข่าว 3 เดือน
นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์	83	40	94	217
นายเทพไท เสนพงศ์	180	70	145	395
นายบุญยอด สุขถิ่นไทย	14	6	14	34
นายแพทย์วรรงค์ เดชกิจวิกรม	12	4	14	30
นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี	-	12	18	30
รวม	289	132	285	706

จากตารางด้านบนสามารถสรุปได้ว่าในส่วนของหนังสือพิมพ์ข่าวสดช่วงเดือน
พฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม นายเทพไท เสนพงศ์ โฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์มี
บทบาทในการสื่อสารกับสาธารณะมากที่สุด รองลงมาคือนายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ โฆษก
พรรคประชาธิปัตย์ นายบุญยอด สุขถิ่นไทยตามลำดับ ในส่วนของนายแพทย์วรรงค์ เดชกิจวิกรม
และนายอรรถวิรัช สุวรรณภักดีมีจำนวนชิ้นข่าวเท่ากัน

ในส่วนของบทบาทและกลยุทธ์การสื่อสารของผู้ดำเนินการโฆษกพรรค
ประชาธิปัตย์จะมีการนำเสนอข่าวในรูปแบบของรายละเอียดของข่าวทั้งเรื่องของการให้ข้อมูล
ความเคลื่อนไหวของพรรค การกล่าวสนับสนุนรัฐบาลและการโต้แย้งฝ่ายตรงข้าม การนำเสนอใน
รูปแบบของคอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์ขกไม่มีมุม คอลัมน์ลับพอสสมควร คอลัมน์เหล็กใน คอลัมน์

สังคมการเมือง คอลัมน์ป.ก. ตอบจดหมาย อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการนำเสนอข่าวที่เน้นในส่วนของการตอบโต้ของผู้ทำหน้าที่โฆษกเป็นพิเศษ

หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยประเภทคุณภาพ แนวเศรษฐกิจการเมืองที่เสนอข่าวรวดเร็วทันเหตุการณ์ โดยกำหนดหน้าของหนังสือพิมพ์ตามประเด็นดังนี้

หน้าต่างประเทศ หน้าเศรษฐกิจ การเงิน-การคลัง หน้า นามิตชนสุดสัปดาห์ หน้าสิ่งแวดล้อม-สาธารณสุข หน้าบันเทิง หน้าสตรี หน้าภูมิภาค หน้าเส้นทางชาวบ้าน-กชน. หน้าไอที หน้ากระบวนการยุติธรรม หน้ากีฬา หน้าบทนำ หน้าบทความ หน้าคอลัมน์ คำคม การ์ตูน หน้าข่าวสังคม หน้าแคมป์ส ในวันเสาร์-อาทิตย์จะปรับเนื้อหาให้หลากหลายมากขึ้น และมีการเพิ่มหรือลดหน้าลงตามช่วงเวลาเหตุการณ์สำคัญ เช่น การชุมนุม เป็นต้น

ตารางที่ 4.4 หนังสือพิมพ์มติชน

โฆษกและรองโฆษก	เดือนพฤศจิกายน	เดือนธันวาคม	เดือนมกราคม	รวมข่าว 3 เดือน
นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์	31	32	38	101
นายเทพไท เสนพงศ์	87	49	105	241
นายบุญยอด สุขถิ่นไทย	9	4	9	22
นายแพทย์วงศ์ เดชกิจวิกรม	8	5	7	20
นายอรรถวิทย์ สุวรรณภักดี	2	8	14	24
รวม	137	98	173	408

จากตารางด้านบนสามารถสรุปได้ว่าในส่วนของหนังสือพิมพ์มติชนช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ มีบทบาทในการสื่อสารกับสาธารณะมากที่สุด รองลงมาคือนายเทพไท เสนพงศ์ โฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ นายบุญยอด สุขถิ่นไทย นายอรรถวิทย์ สุวรรณภักดีและนายแพทย์วงศ์ เดชกิจวิกรมตามลำดับ

ในส่วนของบทบาทและกลยุทธ์การสื่อสารของผู้ดำเนินการโฆษณาพรรค
ประชาธิปไตยจะมีการนำเสนอข่าวในรูปแบบของรายละเอียดของข่าวทั้งเรื่องของการให้ข้อมูล
ความเคลื่อนไหวของพรรค การกล่าวสนับสนุนรัฐบาลและการโต้แย้งฝ่ายตรงข้าม การนำเสนอใน
รูปแบบของคอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์ย่อยข่าวการเมือง คอลัมน์เรียง “คน” มาเป็น “ข่าว” อย่างไรก็ตาม
ตามหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอข่าวที่เน้นไปในส่วนของการตอบโต้ของผู้ทำหน้าที่โฆษกเป็น
พิเศษ

หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก

หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกเป็นหนังสือพิมพ์รายวันคุณภาพที่มีจุดเด่นในการนำเสนอ
"ความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์" ถึงแม้เป็นหนังสือพิมพ์ที่ก่อตั้งได้ไม่นานแต่ก็ได้รับการตอบรับจาก
ประชาชนเป็นอย่างดีจนทำให้มียอดจำหน่ายเป็นอันดับ 5 ของประเทศโดยมีการกำหนดหน้าของ
หนังสือพิมพ์ตามประเด็น ดังนี้

การเมือง-บทความ/ตำราจ-ยุติธรรม ในประเทศ บทนำ-วิจารณ์ สังคม เศรษฐกิจ
เศรษฐกิจ/การตลาด ประชาคมท้องถิ่น/ชุมชน การศึกษา สาธารณสุข วัฒนธรรม เกษตร/ทำมาหา
กิน ต่างประเทศ ข่าวบันเทิง เวทีสาระบันเทิง ผู้หญิง ชุมชนเมือง ข่าวกีฬา ลูกทุ่ง สุขภาพ/ข่าว
สังคม ละคร พระเครื่อง/ธรรมะ

ตารางที่ 4.5 หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก

โฆษกและรองโฆษก	เดือน พฤศจิกายน	เดือน ธันวาคม	เดือน มกราคม	รวมข่าว 3 เดือน
นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์	28	21	30	79
นายเทพไท เสนพงศ์	34	19	23	76
นายบุญยอด สุขถิ่นไทย	6	2	6	14
นายแพทย์วรรงค์ เดชกิจวิกรม	2	5	4	11
นายอรรถวิษฐ์ สุวรรณภักดี	2	7	3	12
รวม	72	54	66	192

จากตารางด้านบนสามารถสรุปได้ว่าในส่วนของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกช่วงเดือน พฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม นายแพทย์บุรณชัย สมุทรภัย โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ มีบทบาทในการสื่อสารกับสาธารณะมากที่สุด รองลงมาคือนายเทพไท เสนพงศ์ โฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ นายบุญยอด สุขถิ่นไทย นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดีและนายแพทย์วรวัศ เดชกิจวิกรมตามลำดับ

ในส่วนของบทบาทและกลยุทธ์การสื่อสารของผู้ดำเนินการโฆษกพรรคประชาธิปัตย์จะมีการนำเสนอข่าวในรูปแบบของรายละเอียดของข่าวทั้งเรื่องของการให้ข้อมูล ความเคลื่อนไหวของพรรค การกล่าวสนับสนุนรัฐบาลและการโต้แย้งฝ่ายตรงข้าม การนำเสนอในรูปแบบของคอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์ที่นี้ กม. 45 คอลัมน์ล้วงดับสุดสัปดาห์ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกมักมักเน้นไปในส่วนของการนำเสนอเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นรายวันมากกว่าการนำเสนอข่าวทางการเมืองไปเขียนในส่วนของคอลัมน์

ตารางที่ 4.6 จำนวนชิ้นข่าวทั้งหมดของสื่อหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับแยกตามผู้ทำหน้าที่โฆษก

โฆษกและรองโฆษก	เดือน พฤศจิกายน	เดือน ธันวาคม	เดือน มกราคม	รวมข่าว 3 เดือน
นายแพทย์บุรณชัย สมุทรภัย	205	139	247	591
นายเทพไท เสนพงศ์	391	209	397	997
นายบุญยอด สุขถิ่นไทย	39	26	35	100
นายแพทย์วรวัศ เดชกิจวิกรม	40	17	44	101
นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี	7	37	53	97
รวม	682	428	776	1,886

สื่อสิ่งพิมพ์ในส่วนหนังสือพิมพ์จะพบว่าบทบาท หน้าที่และการสื่อสารต่อสาธารณะของผู้ทำหน้าที่โฆษกทั้ง 5 ท่าน จะเป็นไปในลักษณะของการแถลงข่าว การให้ความคืบหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆที่เป็นกระแสในช่วงเวลานั้น การตอบโต้ การให้และการตั้งข้อสังเกตโดยมักจะมีการพาดหัวที่หน้าหนึ่งในส่วนของข่าวที่เกี่ยวข้องและมีการอธิบายถึงรายละเอียดของเนื้อหาข่าวของข่าวภายในหนังสือพิมพ์ โดยจะเป็นการนำเสนอในรูปแบบของเนื้อหาข่าวมากที่สุด กล่าวคือการนำเสนอข่าวมักเสนอข่าวในส่วนของคำพูดที่โฆษกและรองโฆษกแถลงโดยตรงโดยมีการใส่เครื่องหมายอัฒภาคไว้ (“...”) แต่มีการเขียนบรรยายรายละเอียดของข่าว

ทั่วไปด้วย ซึ่งในส่วนนี้เนื้อหาของข่าวที่ได้จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพียงแต่แตกต่างกันที่การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาหนังสือพิมพ์ทั้ง 5 ฉบับ ผู้วิจัยพบว่าบทบาทของผู้ทำหน้าที่โฆษณาในส่วนของหนังสือพิมพ์แบ่งออก 3 ประเด็นดังนี้

- 1. การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของพรรค
- 2. การให้ข้อมูลและการชี้แจงสถานการณ์ทั่วไปทางการเมือง
- 3. การตอบข้อขัดแย้งจากฝ่ายตรงข้าม

นอกจากนี้ยังมีในส่วนของคอลัมน์ที่ทางคอลัมนิสต์ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเป็นผู้เขียนขึ้น อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2553 ถึงเดือนมกราคม 2554 บุคคลที่มีบทบาทในการสื่อสารมากที่สุด คือ นายเทพไท เสนพงศ์ โฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งมีจำนวนข่าวทั้งสิ้น 997 ชิ้นข่าวรองลงมาคือ นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์มีจำนวนข่าวทั้งสิ้น 591 ชิ้นข่าว นายแพทย์วรวัฑ เดชกิจวิกรมมีจำนวนข่าวทั้งสิ้น 101 ชิ้นข่าว นายบุญยอด สุขถิ่นไทยมีจำนวนข่าวทั้งสิ้น 100 ชิ้นข่าว และนายอรรถวิชช์ สุวรรณภักดีมีจำนวนข่าวทั้งสิ้น 97 ชิ้นข่าว ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวนชิ้นข่าวทั้งหมดของสื่อหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับแยกตามหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์	เดือนพฤศจิกายน	เดือนธันวาคม	เดือนมกราคม	รวมข่าว 3 เดือน
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	105	82	145	332
หนังสือพิมพ์เดลินิวส์	79	62	107	248
หนังสือพิมพ์ข่าวสด	289	132	285	706
หนังสือพิมพ์มติชน	137	98	173	408
หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก	72	54	66	192
รวม	682	428	776	1,886

จากตารางข้างบนสามารถสรุปได้ว่าตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2553 ถึงเดือนมกราคม 2554 หนังสือพิมพ์ที่มีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับผู้ทำหน้าที่โฆษกมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ข่าวสด รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกตามลำดับ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ถึงแม้พรรคประชาธิปัตย์จะเป็นพรรคการเมืองที่มีความเก่าแก่มากที่สุดในประเทศไทย แต่เมื่อก้าวถึงด้านการสื่อสารพรรคประชาธิปัตย์ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป จะเห็นได้จากการเริ่มใช้เว็บไซต์ชวอนออนไลน์ในสมัยที่นายชวน หลีกภัยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจนกระทั่งมีการจัดทำเว็บไซต์ของพรรคขึ้น คือ www.democrat.or.th และยังคงให้อยู่ตราบนานถึงปัจจุบัน ซึ่งในส่วนของเว็บไซต์นั้นผู้ทำหน้าที่โฆษกได้ให้ความสำคัญกับสื่อประเภทนี้มากเช่นกัน เนื่องจากมีความรวดเร็วและเข้าถึงง่าย โดยบทบาทและหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่โฆษกสามารถพิจารณาจากตารางนี้

ตารางที่ 4.8 จำนวนชิ้นข่าวทั้งหมดจากเว็บไซต์พรรคประชาธิปัตย์

โฆษกและรองโฆษก	เดือนพฤศจิกายน	เดือนธันวาคม	เดือนมกราคม	รวมข่าว 3 เดือน
นายแพทย์บุรณชัย สมุห์ทกษ์	18	14	23	55
นายเทพไท เสนพงศ์	17	22	19	58
นายบุญยอด สุขถิ่นไทย	2	-	1	3
นายแพทย์วรนต์ เดชกิจวิกรม	2	2	3	7
นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี	2	4	4	10
รวม	41	42	50	133

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในส่วนของเว็บไซต์พรรคประชาธิปัตย์จะพบว่าบทบาท หน้าที่และการสื่อสารต่อสาธารณะของโฆษกและรองโฆษกทั้ง 5 ท่าน จะเป็นไปในลักษณะของการแถลงข่าว การให้ความคืบหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆที่เป็นกระแสในช่วงเวลานั้น การตอบโต้ การให้และการตั้งข้อสังเกตเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ หากต่างกันว่าปริมาณของเนื้อหาข่าว กล่าวคือเว็บไซต์ของพรรคประชาธิปัตย์มีพื้นที่ในการใส่ถ้อยคำแถลงได้มากกว่า อีกทั้งเป็นรูปแบบของคำพูดที่ผู้ทำหน้าที่โฆษกสื่อสารโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านกองบรรณาธิการเหมือนสื่อหนังสือพิมพ์ ซึ่งเมื่อผู้ทำหน้าที่โฆษกมีการแถลงข่าว ทางทีมโฆษกประจำพรรคก็จะมีการอัดเสียงถอดเทปและนำขึ้นเว็บไซต์ ซึ่งจะมีความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์เป็นอย่างมากหรือในบางครั้งทางพรรคได้มีการเตรียมข่าวแจก (press release) ไว้ก่อน หลังจากผู้ทำหน้าที่โฆษกแถลงข่าวเสร็จจึงขึ้นทางทีมโฆษก

ก็สามารถนำขึ้นข่าวนั้นขึ้นเว็บไซต์ทันที ซึ่งหากผู้ทำหน้าที่โฆษกมีการพูดเพิ่มเติมนอกเหนือจากประเด็นที่เตรียมไว้ ทางทีมโฆษกก็สามารถแก้ไขก่อนที่จะนำขึ้นเว็บไซต์

อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2553 ถึงเดือนมกราคม 2554 บุคคลที่มีบทบาทในการสื่อสารมากที่สุดคือนายเทพไท เสนพงศ์ โฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งมีจำนวนข่าวกว่าทั้งสิ้น 58 ชิ้นข่าวยกย่องมาคือ นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์มีจำนวนข่าวกว่าทั้งสิ้น 55 ชิ้นข่าว นายอรรถวิทย์ สุวรรณภักดีมีจำนวนข่าวกว่าทั้งสิ้น 10 ชิ้นข่าว นายแพทย์วงศ์ เดชกิจวิกรมมีจำนวนข่าวกว่าทั้งสิ้น 7 ชิ้นข่าวและนายบุญยอด สุขถิ่นไทยมีจำนวนข่าวกว่าทั้งสิ้น 3 ชิ้นข่าวตามลำดับ

ส่วนที่ 2 สื่อบุคคล

ส่วนที่ 2.1 โฆษกพรรคประชาธิปัตย์และรองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์โฆษกและรองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์จำนวน 5 ท่าน คือ 1. นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ 2. นายเทพไท เสนพงศ์ 3. นายบุญยอด สุขถิ่นไทย 4. นายแพทย์วงศ์ เดชกิจวิกรม 5. นายอรรถวิทย์ สุวรรณภักดี โดยแบ่งหมวดหมู่ของการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 หมวดดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของโฆษกพรรคในการทำหน้าที่การสื่อสารทางการเมือง

- บทบาทและหน้าที่หลักของโฆษก/ รองโฆษกที่มีต่อพรรคการเมืองและพรรคประชาธิปัตย์

ถึงแม้ว่าทั้ง 5 ท่านจะมีบทบาทในการทำหน้าที่โฆษกและรองโฆษกแตกต่างกันไปตามที่ได้รับมอบหมาย อย่างไรก็ตามความคิดเห็นในการทำหน้าที่โฆษกนั้นได้สรุปไปในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ โฆษกของพรรคประชาธิปัตย์มีด้วยกัน 2 ท่าน คือ นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์และนายเทพไท เสนพงศ์ โดยนายแพทย์บุรณชัยจะพูดเกี่ยวกับพรรค มติพรรค การทำงานของพรรคและท่าทีของพรรค ส่วนนายเทพไทซึ่งดำรงตำแหน่งโฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์นั้น จะพูดเกี่ยวกับขอบเขตของหัวหน้าพรรคเป็นหลัก รองโฆษก คือ นายบุญยอด สุขถิ่นไทย จะพูดถึง

เรื่องภาพรวมของสังคมทั่วไป มีการตั้งข้อสังเกตให้แก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติการด้านสื่อมวลชน นายแพทย์วรงค์ เดชกิจวิกรม จะพูดในเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับทางด้านสาธารณสุขและภาพรวมของพรรคเช่นเดียวกับนายบุญยอด ส่วนนายอรรถวิรัช สุวรรณภักดีจะพูดเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยบทบาทหลักของโฆษกและรองโฆษกคือ การนำนโยบายของพรรคส่งผ่านไปยังประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจให้ได้มากที่สุด มีการสื่อความหมาย ทำที่แนวคิดของพรรคให้ประชาชนได้รับทราบ หากมีข้อกล่าวหาต่างๆ ทีมโฆษกจะทำหน้าที่สื่อสารให้ประชาชนมีความเข้าใจในข้อกล่าวหาเหล่านั้นๆ และในขณะนี้พรรคประชาธิปัตย์นั้นเป็นผู้นำรัฐบาล ทีมโฆษกมีหน้าที่สนับสนุนนโยบายและชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ นอกจากนี้ นายแพทย์บุรณัชย์ยังให้ความเห็นว่า

“โฆษกมีการแบ่งออกเป็นบทบาทที่ควรจะเป็นและบทบาทที่สถานการณ์กำหนด บทบาทของพรรคการเมืองมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสถาบันหลักในระบบประชาธิปไตยและการมีจุดยืนในเรื่องของส่วนรวม ทิศทางบ้านเมืองซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบที่พรรคการเมืองพึงมีต่อสังคม และโฆษกพรรคการเมืองก็เป็นผู้ที่บ่งบอกถึงจุดยืนของพรรคการเมืองนั้นโดยการสื่อสาร” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

การเป็นโฆษกนั้นต้องมีความระมัดระวังเนื่องจากบางครั้งความเห็นของผู้พูดกับความเห็นของพรรคนั้นแตกต่างกัน แต่ต้องรู้โดยหน้าที่ว่าพูดในนามของพรรค และในส่วนของนายบุญยอดซึ่งเคยทำหน้าที่สื่อมวลชนมาก่อนและปัจจุบันได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภาผู้แทนราษฎร การเมือง การสื่อสารมวลชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงสามารถพูดเพิ่มเติมในประเด็นของสื่อได้ และทุกอย่งนั้นมีความทับซ้อนกัน การพูดอาจถูกตีความไปในตำแหน่งหน้าที่อื่นได้เช่นกัน จึงต้องมีความระมัดระวังในเรื่องการพูดและการสื่อสารเป็นอย่างมาก

ในส่วนของนายอรรถวิรัชซึ่งทำหน้าที่เป็นรองโฆษกด้านเศรษฐกิจและเป็นทีมเศรษฐกิจของพรรคประชาธิปัตย์ หน้าที่หลักจึงเน้นไปที่นโยบายทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งต้องพูดเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายและสื่อสารให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะในยุคที่นโยบายของพรรคประชาธิปัตย์ค่อนข้างซับซ้อน จึงต้องอธิบายให้ประชาชนมีความเข้าใจ เพราะหากไม่เข้าใจประชาชนก็จะไม่ได้รับประโยชน์ เพราะนโยบายของพรรคที่แตกต่างจากประชานิยม (รูปแบบของการป้อนให้) เช่น โครงการแก้ไขหนี้ในระบบ

- วิธีการเตรียมตัวและวางแผนการประชาสัมพันธ์ก่อนที่จะทำการสื่อสารต่อสาธารณะไม่ว่าจะเป็นการตอบโต้ชี้แจงหรือให้ข้อมูล

การเตรียมตัวและการวางแผนก่อนที่โฆษกและรองโฆษกจะทำการสื่อสาร คือ การอัปเดตข้อมูลให้ดีที่สุด มีการเรียงลำดับข้อมูล มีเหตุผล ต้องระมัดระวังในเรื่องที่อาจถูกถามแทรกหรือถามเพิ่มเติม และข้อมูลที่ต้องมีความถูกต้องเพราะถ้าให้ข้อมูลผิดจะยากต่อการแก้ไข และยังทำให้ตัวผู้พูดเสื่อมลงด้วยซึ่งจะเป็นสิ่งที่ผิดพลาดมากของคนทำหน้าที่โฆษกพรรค ก่อนทำการสื่อสารต้องมีข้อมูลพร้อม ซึ่งมีการเตรียมข้อมูลที่มาจากรอค นโยบายพรรคและข้อมูลจากกระทรวง ทบวง กรมต่างๆที่มีการนำนโยบายของพรรคไปปรับใช้ กล่าวคือเมื่อทำการสื่อสารต้องสื่อสารทั้งนโยบายและแนวทางปฏิบัติจริง ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความเข้าใจ หากพูดแต่นโยบายแต่ไม่มีแนวทางปฏิบัติและไม่มีข้อมูล ก็จะทำให้การสื่อสารนั้นไปไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย เพราะสิ่งที่ประชาชนจะได้สัมผัสคือแนวทางปฏิบัติ ไม่ใช่นโยบาย จึงต้องมีการอธิบายความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายกับความชัดเจน จนไปถึงภาคปฏิบัติว่าภาคนโยบายและภาคปฏิบัติมีความเหมือนกันหรือไม่ มีความชัดเจนหรือไม่

นอกจากนี้ยังมีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจเพื่อหาประเด็นของการสื่อสาร เพราะหยิบทุกเรื่องออกมาพูดไม่ได้และมีการแบ่งงานกันทำ เช่น นายเทพไทจะพูดเรื่องการเมือง นายบุญยอดจะพูดถึงเรื่องทั่วไป เช่น สังคม นายแพทย์บุรณัชย์จะพูดเรื่องหลักการ นายอรรถวิชช์จะพูดเรื่องเศรษฐกิจ โดยการพูดต้องไปในทิศทางเดียวกันซึ่งต้องเอามาจากรอค ไม่ได้เอามาจากความคิดตนเองว่าจะพูดอย่างไร และต้องระวังเรื่องกฎหมายพรรคการเมือง เช่น การให้รายจ่ายตรงข้าม พูดนโยบายที่ไม่สามารถทำได้จริง หากเป็นข้อมูลเชิงเจาะลึกจะมีการมอบหมายงานให้ทีมงานโฆษก โดยวิธีการสังเกต (monitor) ข่าวจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ โดยสรุปประเด็นที่พาดพิงมายังตัวนายกรัฐมนตรี พรรคและรัฐบาลที่ก่อให้เกิดความเสียหายที่ต้องชี้แจง นายแพทย์วรวัศ เดชกิจวิกรม ยังได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่า

“การเตรียมตัวแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1. ถ้าเป็นบทสรุปจากที่ประชุมพรรคก็จะมี การโน้ตย่อเพราะเป็นข้อเท็จจริง ไม่ใช่ความคิดเห็นส่วนตัว 2. ถ้าเรื่องเกี่ยวข้องกับ รัฐบาลก็ต้องคุยกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องว่าท่าทีและความคิดของท่านรัฐมนตรีเป็นอย่างไร เพราะในบางครั้งต้องพูดแทนรัฐมนตรี 3. การหาข้อมูลจากทางอินเตอร์เน็ต เช่น การเชิญโฆษกไปชี้แจงในรายการ” (สัมภาษณ์, 28 ธันวาคม)

นายแพทย์บุรณชัยยังให้ความเห็นว่า

“ตัวผมเองได้เข้ารับตำแหน่งโฆษกในขณะที่บ้านเมืองมีความขัดแย้งสูง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของกลุ่มต่างๆก็จะใช้สถานะของตนเองช่วงชิงสถานการณ์ทางการเมืองและทำให้เกิดผลกระทบตามมา มีการใช้การสื่อสารเชิงโน้มน้าวและปลุกระดมจนเกิดความแตกแยก และนำไปสู่ความรุนแรง เมื่อตนเองรับตำแหน่งเป็นโฆษกประจำพรรคจึงตั้งใจว่าเมื่อทำการสื่อสารจะต้องไม่ให้ถูกดึงเข้าไปสู่วังวนแห่งความขัดแย้งที่กำลังบานปลายออกไป การเตรียมตัวก่อนการสื่อสารจึงตั้งใจที่จะรับฟังทุกเสียงของประชาชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ได้ทำการพูดออกไปอย่างเดียวแต่มีการรับฟังด้วย นอกจากนี้ต้องรับผิดชอบความจริงของคำพูดตนเอง เนื่องจากอาชีพนักการเมืองและตำแหน่งโฆษกนั้นก็เป็วิชาชีพหนึ่งซึ่งการปฏิบัติหน้าที่สามารถส่งผลลบและผลบวกต่อสังคมได้” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

- วิธีการสื่อสารในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้งและหลังการเลือกตั้ง

สำหรับความแตกต่างในเรื่องการสื่อสารของทั้งสามช่วงคือ 1. ช่วงก่อนการเลือกตั้ง 2. ช่วงระหว่างการเลือกตั้ง 3. ช่วงหลังการเลือกตั้งนั้น หากเราพิจารณาโดยละเอียดถึงเรื่องการสื่อสารช่วงก่อนการเลือกตั้งจะพบว่า การสื่อสารในช่วงก่อนการเลือกตั้งซึ่งเป็นช่วงที่ต้องการแย่งชิงความเข้าใจของสื่อมวลชน โดยต้องทำอย่างต่อเนื่อง มักจะสื่อสารเป็นเรื่องในประเด็นทั่วไปที่เกี่ยวกับคະແນນິยม แต่ยังคงมีการตอบโต้พาดพิงกันอยู่บ้าง มีการพูดในเรื่องของการสื่อสารทางด้านนโยบายที่สะท้อนถึงอุดมการณ์และแนวทางในการแก้ปัญหาของประเทศ มีการเปิดตัวบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่จะมาดำเนินงานต่อสาธารณชนเพื่อสร้างความมั่นใจ การคิดสโลแกน เช่น ประชาชนต้องมาก่อน การสะท้อนวิคิดเรื่องวาระประชาชนซึ่งใช้วิธีการสื่อสารเชิงนโยบาย การสื่อสารช่วงก่อนการเลือกตั้ง นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า

“ก่อนการเลือกตั้ง หัวใจสำคัญของการสื่อสารจะเป็นไปในลักษณะทิศทางเดียวกัน คือ ต้องพูดถึงงานที่จะทำในอนาคตรวมถึงการพูดถึงงานที่ค้างคาที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์และต้องการที่จะทำต่อไป และต้องสื่อสารอย่างตรงไปตรงมากับประชาชนเกี่ยวกับงานที่ทำในขณะที่เป็นรัฐบาลแล้วทำไมไม่สำเร็จแต่อยู่ในระหว่างดำเนินการ ต้องสื่อสารว่าหากมีโอกาสกลับเข้ามาเป็นรัฐบาลจะสานต่องานที่ยังค้างคาต่อให้เสร็จ” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

ในช่วงระหว่างการเลือกตั้ง สิ่งที่ได้สื่อสารกับสาธารณะก็จะกลายเป็น campaign policy หรือนโยบายเพื่อใช้ในการรณรงค์หาเสียง มีการพูดถึงประเด็นที่ทำลายความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงข้าม พร้อมทั้งสนับสนุนนโยบายการทำงานของพรรค แต่ในส่วนของนายบุญยอดซึ่งต้องทำหน้าที่ในฐานะส.ส. และรองโฆษกพรรคควบคู่ไปด้วย ก็จะลดบทบาทในการทำหน้าที่เป็นรองโฆษกเนื่องจากต้องใช้เวลาในการหาเสียง

หลังการเลือกตั้งจะมีการจัดการแถลงข่าว การแพ้-ชนะ การจัดตั้งรัฐบาล และเป็นช่วงของการรักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้หากได้เป็นรัฐบาล อนาคตของพรรค รวมถึงการร่วมกันของพรรคการเมืองอื่น ลดการวิวาทะลงเนื่องจากต้องการสร้างแนวร่วมในการจัดตั้งรัฐบาล มีการจัดการแถลงข่าวซึ่งส่วนมากกรรมการบริหารพรรคจะเป็นผู้พูด แต่ทีมโฆษกอาจมีการให้ข่าวนอกกรอบ

- วิธีการสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชนอย่างไร

การสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชนนั้น จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่าโฆษกและรองโฆษกมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า สื่อมวลชนถือว่าเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ เป็นเพื่อนฝูง มีความเป็นที่เป็นนื่องเหมือนบุคคลทั่วไป ถึงแม้ว่าอาชีพจะต่างกันแต่ก็ถือว่าเป็นเพื่อนร่วมงาน เช่นเดียวกับอยู่ในออฟฟิศเดียวกันแต่คนละแผนก ความสัมพันธ์จึงเป็นไปในแบบเอื้ออาทรกัน เข้าใจเขาเข้าใจเรา บางครั้งทางด้านโฆษกไม่ยากให้ออกข่าว แต่สื่อมวลชนมีความจำเป็นต้องออก ทางโฆษกก็ต้องเข้าใจว่าเป็นงานของสื่อมวลชน อย่างไรก็ตามสื่อมวลชนกลุ่มนี้จะเป็นสื่อมวลชนประจำพรรค ทำให้สื่อมวลชนรับรู้ถึงวาระแถลงประจำของทีมโฆษก เช่น การประชุมพรรค หรือการแถลงในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และทางพรรคเองก็จะมีเจ้าหน้าที่ของทีมโฆษกที่มีความคุ้นเคยกับสื่อมวลชน นอกจากนี้ก็อาจมีการสังสรรค์ตามช่วงเทศกาลด้วย นายแพทย์บุรณชัย สมุห์ทระฐีได้กล่าวเพิ่มเติมถึงความสัมพันธ์ระหว่างโฆษกและสื่อมวลชนดังนี้

“ในระยะบ้านเมืองเกิดวิกฤต สื่อมวลชนเหล่านี้จะเป็นกลุ่มแรกที่มาถึงและเป็นกลุ่มสุดท้ายที่กลับบ้าน รู้สึกได้ถึงความร่วมมือเป็นร่วมตาย มีความเสี่ยงต่อวิชาชีพร่วมกัน ทั้งนี้สื่อยังเป็นทั้งองค์กรและสถาบันจึงมีการรักษาความสัมพันธ์เชิงอาชีพหรือ professional relationship ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกันและกัน สื่อของประเทศไทยแม้อยู่ในบรรยากาศที่มีความขัดแย้งก็ยังคงรับฟังการชี้แจงด้วยเหตุและผล” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

- วิธีการสร้างกระแสข่าวอย่างไรเพื่อให้สื่อมวลชนมีความสนใจในข่าวนั้นๆ

ส่วนมากข่าวการเมืองจะชอบเรื่องร้ายมากกว่าเรื่องดี หากต้องการให้เรื่องใดเป็นกระแสข่าวก็ควรที่จะมีการออกมาพูดซ้ำๆ แต่ก็ต้องยอมรับว่าคำพูดของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีก็จะมีเป็นกระแสข่าวได้ง่ายกว่าของทีมนโยบาย โดยควรพูดให้ข่าวมีประเด็น เช่น การโต้ตอบหรือการหักล้าง และในส่วนของคุณบุญยอดนั้นจะมีการให้เนื้อหาเพิ่มเติมด้วย รวมถึงการใส่วาทกรรม ข้อขัดแย้ง ข้อเท็จจริงไปให้นักข่าวติดตามกันเองด้วย แต่ในความคิดเห็นของนายแพทย์บุรณชัย สมุห์ทกษ ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

“การสร้างกระแสข่าวจะเปลี่ยนแนวทางจากการตอบโต้ในประเด็นรายวันเป็นการชี้นำสังคมด้วยเหตุผล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยซึ่งจะทำให้คนที่ไม่เห็นด้วย แต่หลักสำคัญคือทำให้อารมณ์ความรู้สึกของผู้รับสารกลับมาอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

ด้านนายเทพไท เสนพงศ์ ได้ให้ความคิดเห็นที่ต่างออกไปว่า

“ส่วนมากสื่อจะกำหนดประเด็นข่าวเอง แต่หากประเด็นใดที่เราต้องการให้สื่อนำเสนอจะมีการคิดค้นประเด็นให้มีความหือหาว เจ็บแสบทำให้สื่อเกิดความสนใจ แต่หากสื่อใดต้องการให้อยู่ในกระแสแต่สื่อไม่ให้ความสนใจก็อาจจะมีการแถลงซ้ำอีกครั้งหรือพบบประเด็นนั้นไปเนื่องจากทราบแล้วว่าสื่อไม่ให้ความสนใจ” (สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม)

ด้านนายอรรถวิทย์ สุวรรณภักดีในฐานะเป็นรองโฆษกทางด้านเศรษฐกิจ ได้กล่าวว่า

“ต้องมีการชิงหน้าสื่อ กล่าวคือแทนที่จะให้มีการออกข่าวทางหน้าสื่อเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวก็มีการออกสื่อทางการเมืองด้วย ต้องมีการคุยกันในทีมโฆษกทางพรรคการเมืองว่าอาจจะต้องชิงพื้นที่ข่าวในขณะที่รัฐบาลกำลังพูดถึงเรื่องประชานิยมต้องลดในเรื่องประเด็นทางการเมืองให้น้อยลงเพื่อให้ในหน้าของเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น” (สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม)

หมวดที่ 2 กลยุทธ์การสื่อสารของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์

- การจัดกลุ่มประเภทเป้าหมายในการสื่อสาร และวิธีการในการจัดหรือแบ่งประเภทกลุ่มเป้าหมาย

โฆษกและรองโฆษกมีการจัดแบ่งกลุ่มเป้าหมายหากแต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของการเมืองคือปัจจัยที่กำหนดความรู้สึกของบุคคลคนนั้นเป็นปัจจัยที่มีความสลับซับซ้อน เช่น บางคนชอบบุคคล บางคนชอบนโยบาย บางคนชอบองค์กร การที่เราทำให้ถ้อยคำของเรากระจายไปสู่กลุ่มบุคคลเป็นจำนวนมากจึงจำเป็นที่จะต้องเลือกใช้สื่อแบบผสมผสานให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงตัวเนื้อหาสาระด้วย เช่น ในกลุ่มของเยาวชนอาจมีความรู้สึกแตกแยกทางการเมือง สังคมที่มองถึงภาพลบของนักการเมืองทำให้มีความรู้สึกว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวและไม่อยากมีความข้องเกี่ยวกับ โฆษกจึงต้องนำเสนอในเรื่องของประเด็นอื่นแทน เช่น ในเรื่องของสิ่งแวดล้อมกลุ่มเยาวชนก็อาจจะให้ความสนใจมากกว่า ซึ่งในจุดนี้ถือเป็นการจัดกลุ่มเป้าหมายไปในตัว แต่หากมีการแบ่งให้ชัดเจนลงไปจะมีการแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ 1. กลุ่มฮาร์ดคอร์ ซึ่งชอบการเมืองแบบรุนแรงวิวาทะ 2. กลุ่มไม่ฮาร์ดคอร์ ซึ่งชอบในแนววิชาการ พูดโดยใช้เหตุและผลเป็นหลัก

ทางด้านนายแพทย์วรนต์ เดชกิจวิกรม ได้ให้ความคิดเห็นที่แตกต่างไปว่า

“โดยทั่วไปไม่ได้จัดแบ่งอย่างเป็นทางการเพราะทราบอยู่แล้วว่าเรื่องที่จะพูดออกไปนั้น ต้องการที่จะพูดให้คนกลุ่มไหนฟัง เช่น หากพูดให้พี่น้องคนยากคนจนในชนบท จะใช้เนื้อหาที่สั้น กระชับได้ใจความและใช้ภาษาชาวบ้าน” (สัมภาษณ์, 28 ธันวาคม)

- การสื่อสารของโฆษกในการให้ข้อมูลแก่กลุ่มเป้าหมายและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ทางโฆษกมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์เป็นหลัก ในสมัยอดีต คุณชวนได้จัดทำเว็บไซต์ชวนออนไลน์ซึ่งสามารถทำให้ประชาชนสามารถติดตามข่าวสารของคุณชวนรวมถึงข่าวสารของพรรคได้ นอกจากนี้ยังมีการใช้เว็บไซต์ที่มี RSS Feed มีการใช้เฟสบุ๊คและทวิตเตอร์ของท่านนายกรัฐมนตรีและของรัฐบาลซึ่งในขณะนี้พรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำในการ

จัดตั้ง มีการใช้สื่อที่มีความทันสมัยในการที่จะสื่อสารกับประชาชน มีการสื่อสารไปยังประชาชนโดยตรง เช่น การออนแอร์รายการโทรทัศน์หรือรายการวิทยุ และหากประเด็นมีความน่าสนใจ สื่อก็จะโทรมาขอให้ไปออกรายการ นอกจากนี้ก็มีการสื่อสารทางสื่อหนังสือพิมพ์ด้วย

โดยปกติหลังจากแถลงข่าว ทีมโฆษกจะทำการสรุปคำแถลงข่าวและนำขึ้นเว็บไซต์ของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งหากผู้ใดต้องการติดตามการแถลงข่าวของพรรคก็สามารถดูได้ที่เว็บไซต์ และทางฝ่ายโฆษกจะมีฝ่ายเลขานุการจดชวเลขและรายงานจะถูกส่งไปยังอีเมลล์ของนักข่าว นักข่าวที่เข้ามาร่วมฟังในห้องแถลงข่าวจะมีการเขียนข่าวขึ้นเอง แต่สำหรับนักข่าวที่ไม่ได้มาร่วมนั้นก็จะมีการส่งภาพและข้อความไปยังสถานีข่าวและสำนักพิมพ์ต่างๆ ซึ่งข่าวสารส่วนที่พรรคส่งไปให้ก็จะถูกใช้เป็นวัตถุดิบในการเขียนหรือเล่าข่าว

- การสื่อสารที่ได้รับการตอบรับจากกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี และช่องทางที่เหมาะสมที่สุดในการสื่อสาร

โฆษกและรองโฆษกมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสื่อโทรทัศน์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี ส่วนสื่อที่มีความเหมาะสมในการสื่อสาร คือ สื่อแบบผสมผสาน กล่าวคือ ทุกสื่อมีความสำคัญแล้วแต่บุคลิกของสื่อ เนื่องจากผู้รับสารเองก็มีความหลากหลาย สื่อที่สามารถลงสาระทางการเมืองได้มากที่สุดโดยมากจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ แต่โดยธรรมชาติของคนไทยไม่ค่อยอ่านแต่ชอบฟัง เมื่อออกอากาศไปก็จะขยายผลได้มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ แต่หากจะให้ลึกไปถึงชาวบ้าน สื่อวิทยุชุมชนจะใกล้ชิดกับชาวบ้านมากกว่า ส่วนสื่ออินเทอร์เน็ตหรือ SMS ทางโทรศัพท์มือถือจะมีความรวดเร็ว ซึ่งปัจจุบันประชาชนกลุ่มหนึ่งนิยมใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการติดตามข่าว ขณะเดียวกันข่าวทางหนังสือพิมพ์บางส่วนก็มีการจัดทำเว็บไซต์ขึ้นด้วย ด้านนายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์มีความเห็นว่า

“สื่อที่เหมาะสมที่สุดในการสื่อสารคือ สื่อบุคคลหรือการให้สัมภาษณ์โดยตรง เพราะโอกาสที่ถ้อยความจะถูกตัดทอนในลักษณะที่อาจทำให้บริบทผิดพลาดไปนั้นน้อยลง” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

ส่วนนายอรรถวิษฐ์ สุวรรณภักดี ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

“หากเป็นเรื่องที่ชี้เฉพาะลงไป เช่น เรื่องเขาพระวิหาร การพุดผ่าน เคเบิลทีวี หรือผ่านทางดาวเทียมจะมีความเหมาะสมมากกว่า เนื่องจากมี เวลามากกว่า การสื่อสารทางการเมืองภาคประชาชนจึงมักจะเลือกใช้ ดาวเทียมในการสื่อสาร ซึ่งสามารถสื่อสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงลึกและใช้ เวลานาน” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

- หลักในการเลือกเนื้อหาหรือสาร และจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหา

หลักในการเลือกเนื้อหาหรือสาร และจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาเป็นหลักการ ตลาดหลักการหนึ่ง ปัญหาของการสื่อสารทางการเมืองคือ หากสิ่งที่นำเสนอไม่ได้กระทบต่อ ชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง ก็เกิดความรู้สึกว่าการเมืองเป็นเรื่องของความขัดแย้งและการช่วงชิงผลประโยชน์ เช่น การใช้นโยบายวาระประชาชน ประชาชนต้องมาก่อนจึงเกิดในยุคที่ นักการเมืองเอาอำนาจจากประชาชนไปเอื้อประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง จุดนี้จึงเป็นการเปลี่ยน มุมมองของพรรคและสังคมต่อการเมืองตามสถานการณ์ การเลือกเนื้อหาสารนั้นยังมีการวางแผน ว่าวันนี้เสนอข้อมูลเพียงเท่านี้แล้วอีกวันค่อยขยายประเด็นต่อโดยหาข้อมูลเพิ่ม มีการวางแผนว่าใน เรื่องหนึ่งควรนำเสนอจำนวนเท่าใดอย่างไร ควรเล่นให้เป็นประเด็นข่าวในกัวัน และการจัดลำดับ ของเนื้อหาที่เปรียบเสมือนการเขียนเรียงความ คือมีค่านำ เนื้อหาและสรุปแต่สื่อมวลชนจะไม่ชอบ อะไรที่ยืดยาว จึงต้องบอกประเด็นไปเลยเป็นข้อๆ

- ปัญหาหรืออุปสรรคในการสื่อสารและวิธีการแก้ปัญหา

ปัญหาหรืออุปสรรคในการสื่อสารในการทำหน้าที่เป็นโฆษกและรองโฆษกนั้นมี หลากหลาย ได้แก่วิธีการนำเสนอของสื่อมวลชนในปัจจุบัน เช่น การคุยข่าว การพาดหัว การ โปรมข่าว บางครั้งเป็นการนำทัศนคติของผู้นำเสนอที่อาจจะตรงหรือไม่ตรงกับผู้พุดผสมลงไปด้วย ซึ่งหากไม่รุนแรงมากก็อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด แต่หากมีความรุนแรงก็อาจจะนำไปสู่การ ฟ้องร้อง ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องมีการบันทึกคำพุดทุกคำและมีการถอดเทปทุกครั้งเพื่อเป็น หลักฐานว่าก่อนที่จะมีการสื่อสารนั้นมีที่มาอย่างไร ตัวผู้พุดเองก็ต้องมีความรับผิดชอบต่คำพุด ของตนเองทุกคำ แต่ไม่อาจรับผิดชอบการนำเสนอที่ไม่ตรงกับคำพุดของตนเองได้ อย่างไรก็ตาม

หากมีการฟ้องร้องก็มักจะโดนฟ้องร่วมกัน คือ ฟ้องตัวบุคคล ฟ้องพรรคและฟ้องสื่อ แต่หากมีหลักฐานว่าผู้พูดพูดหรือแสดงออกอย่างไร ผู้พูดก็จะรับผิดชอบเฉพาะส่วนที่พูด นอกจากนี้ผู้พูดต้องมีความแม่นยำในข้อมูล เพราะถ้าไม่จริง พูดแล้วไม่ถูกทิศทางก็จะทำให้เกิดผลเสียต่อตัวผู้พูดเอง บางเรื่องต้องอธิบายแต่ถ้ายาวเกินไปสื่อก็จะไม่ชอบ ทำให้ต้องหาวิธีการรวบรัดตัดตอนหรืออธิบายให้มีความกระชับ แต่ทางที่ดีก็ควรจะทำรายการโทรทัศน์ให้พิธีกร ทางโฆษกจะได้มีการอธิบายเพิ่มเติม

แต่ในส่วนของนายเทพไท เสนพงศ์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นโฆษกประจำตัวหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการสื่อสารไว้ว่า ประเด็นที่สื่อสารชัดเจนและสอดคล้องกับแนวทางของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ซึ่งแทบจะไม่มีมีการสื่อสารที่ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากได้สื่อสารกับนายกรัฐมนตรีโดยตรงและดูแนวทางการให้สัมภาษณ์ของนายกรัฐมนตรีเป็นหลัก

หมวดที่ 3 แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและนโยบายของพรรค

- การกำหนดนโยบายสาธารณะและการสื่อสารด้านนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของพรรคและสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของประชาชน

การกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนได้นั้น นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

“ที่มาของนโยบายต่างๆ การที่เราเริ่มกระบวนการสมัชชาประชาชนนั้น มีประโยชน์มากในการรับฟังความคิดเห็นในเรื่องปัญหาที่กระทบต่อประชาชน แต่เมื่อมาสู่การนำเสนอ การใช้วิธีการสื่อสารที่เข้าใจง่ายและตรงกันกับพัฒนาการในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งจะเป็นลักษณะที่ย่อความสั้นลงเพราะสังคมเริ่มบริโภคข้อมูลผ่าน SMS ซึ่งมี การจำกัดตัวอักษร ทำให้ความคิดนั้นถูกจำกัดด้วยห่วงแห่งการรับรู้ที่สั้นลงไปทุกที ซึ่งวิธีการนี้ก็สะท้อนไปสู่วิธีการสื่อสารของคนรุ่นใหม่ด้วย แต่บางครั้งในการสื่อสารจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ในขณะที่คนต้องการรับรู้อะไรทันที รับรู้ข้อมูลปริมาณมาก ในระยะเวลาอันสั้นและต้องมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เช่น สมัยก่อน SMS จะมีรอบข่าวเพียงรอบเดียว ปัจจุบันรอบข่าวก็มีหลายรอบมากขึ้นและกระจายไปยังหลายหลายสื่อด้วย เช่น ข่าวภาคเที่ยง ข่าวต้นชั่วโมง” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

แต่การกำหนดนโยบายส่วนมากจะเป็นทีมงานคณะนโยบายของพรรคเป็นคนกำหนด มีทีมที่ทำวิจัยความต้องการของประชาชน และการทำนโยบายของพรรคการเมืองนั้นต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีการสัมมนา ทำ workshop ส่วนด้านการสื่อสารจะให้คณะกรรมการออกมาแถลงโดยตรง ซึ่งน่าจะสร้างความน่าเชื่อถือได้มากกว่าให้โฆษกออกมาแถลง เพราะในด้านนโยบายของพรรคโฆษกจะเป็นผู้ขยายผลหลังจากคณะกรรมการได้แถลงนโยบายไป รวมถึงการชี้แจงตอบโต้หลังจากได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วยเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจ

หมวดที่ 4 แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

- วิธีการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสาร

วิธีการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสารของโฆษกและรองโฆษกส่วนมากจะวัดจากผลการสำรวจความคิดเห็น (ผลโพล) นอกจากนี้มีการวัดจากสื่อต่างๆ โดยการดูจากจำนวนชิ้นข่าวและการโทรเข้ามาสอบถามของสื่อมวลชน ทั้งสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การโทรศัพท์เชิญไปออกรายการ กล่าวคือมีการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากพื้นที่ข่าวที่ลงในสื่อ นายแพทย์บุรณชัย สมุห์ทกษ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสารไว้ว่า

“การวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสารมีอยู่ 3 ลักษณะด้วยกัน โดยลักษณะแรกและง่ายที่สุดคือ 1. การประเมินตนเอง เช่น สิ่งที่สื่อสารออกไปตรงกับความต้องการหรือไม่ วิธีการสื่อสารสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ฟังหรือไม่ คำพูดมีความถูกต้อง รวมทั้งมีการนำเสนอดีหรือไม่ แต่วิธีการนี้อาจเป็นวิธีการประเมินที่เข้าข้างตัวเอง นอกจากนี้มีการดูผลตอบรับ (feedback) จากนักข่าวและบุคคลอื่นที่ติดตามข่าวสารของทางพรรคด้วย 2. เป็นวิธีกลางคือดูปริมาณสื่อที่ออกไปสู่สาธารณะโดยใช้วิธี media monitor คือข่าวที่นำเสนอไปติดหรือไม่ เช่น การลงหนังสือพิมพ์ การออกโทรทัศน์ การออกวิทยุ เป็นประเด็นที่คนพูดต่อหรือไม่ มีรายการหรือการให้สัมภาษณ์เพื่อขยายผลหรือไม่ ประเด็นจุดติดหรือไม่ ซึ่งถือว่าเป็นการทำงานทางการด้านการสื่อสารทางการเมือง

อย่างไรก็ตามบางครั้งการปรากฏผ่านสื่อเพียงอย่างเดียวไม่ได้สะท้อนหรือบ่งบอกว่าผู้รับฟังมีความรู้สึกอย่างไรต่อสารที่ทำการสื่อสารออกไป เพราะการปรากฏผ่านสื่ออาจจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ได้ เช่น ภาพของการโต้เถียง คนอาจจะพบเห็นบ่อยแต่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย เพราะฉะนั้น 3. การสำรวจความคิดเห็นหรือการทำโพลก็เป็นอีกวิธีหนึ่ง แต่วิธีนี้ก็จะมีความยุ่งยากและลำบากและมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง แต่ก็มีการใช้ผลสำรวจของสำนักอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

- ความสำคัญของการประเมินผลและการมีส่วนร่วมในเรื่องของการสื่อสาร

การประเมินผลมีความสำคัญมากเนื่องจากทำให้ทราบว่าการนั้นๆบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่รวมทั้งช่วยในเรื่องของการปรับปรุงผลงานพัฒนาตนเอง เพราะโฆษกและรองโฆษกต้องระมัดระวังในเรื่องการพูด ห้ามพูดเกินข้อเท็จจริง ประเมินว่าพูดแล้วเข้าประเด็นหรือไม่พูดแล้วเป็นข่าวหรือไม่ พูดแล้วต้องไม่โดนฟ้อง นอกจากนี้การที่สื่อมวลชนมีการนำเสนอโพลของสำนักต่างๆ ก็ถือว่าเป็นการประเมินผลอย่างหนึ่งด้วย

นายแพทย์บุรณชัย สมุทรักษ์ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องของการประเมินผลไว้ว่า

“การประเมินผลมีความสำคัญมาก เนื่องจากตั้งแต่ทำหน้าที่เป็นโฆษก การเมืองก็มีความวุ่นวายเรื่อยมา ทำให้ต้องมีการแถลงข่าวเกือบทุกวัน แต่หากไม่มีการประเมินผลเลยก็ทำให้มีโอกาสในความผิดพลาดสูง อาจจะเป็นประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของประชาชน ก่อนที่จะมองความได้เปรียบของพรรคก็ต้องมองว่าสังคมได้รับประโยชน์ในลักษณะใดจากการให้ข่าว” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

นายอรรถวิทย์ สุวรรณภักดีได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

“การประเมินผลมีความสำคัญและมีส่วนช่วยในเรื่องของการสื่อสาร คือ ทำให้ได้ทราบถึงอารมณ์ของประชาชนในเวลานั้นๆ เช่น ขณะที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาลใหม่ๆ โพลอันดับหนึ่งคือเรื่องของการเรียนฟรี แต่ขณะนี้เรื่องของการเรียนฟรีก็ตกอันดับไปอยู่ล่างๆ ในตอนนี้สิ่งที่ประชาชนคาดหวังคือเรื่องสินค้าราคาแพง ประชาชนก็คาดหวังให้สินค้ามีราคาถูกลง ซึ่งถือว่าเป็นโจทย์ที่ยากและเป็นโจทย์ที่ต้องแก้ไขในระยะยาว” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

ส่วนที่ 2.2 การสัมภาษณ์เชิงเจาะลึกในส่วนของสื่อมวลชน (ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ)

ในส่วนนี้จะเป็นการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึกสื่อมวลชนสายการเมืองจำนวน 5 ท่าน คือ 1. คุณดาวิ ไชยศิริ 2. คุณเสาวภา ชาติก้อน 3. คุณเมตตา เชื้อนธรรม 4. คุณสุเมธ สมคะเน 5. คุณสืบพงษ์ อุดรรัตน์ ซึ่งทั้ง 5 ท่านนี้ได้ทำงานในส่วนของสื่อมวลชนที่มีความแตกต่างกันออกไป ทั้งในส่วนของโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และวิทยุโดยมีการแบ่งหมวดหมู่ของการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 หมวด ดังต่อไปนี้คือ

หมวดที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของโฆษกพรรคในการทำหน้าที่ยังการสื่อสารทางการเมือง

- บทบาทและหน้าที่หลักของโฆษก/ รองโฆษกที่มีต่อพรรคการเมือง

โฆษกและรองโฆษกของพรรคการเมืองมีหน้าที่เหมือนกระบอกเสียงของพรรคที่ต้องคอยให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและให้ความกระจ่างกับเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองที่สังกัด รวมไปถึงชี้แจง แก้อัปเดตข่าว ปัญหาภายในพรรคและมีการตอบโต้หากมีการบิดเบือนข้อเท็จจริงที่ทำให้พรรคเสียหาย การทำหน้าที่ดังกล่าวยังเปรียบเสมือนตัวแทนของพรรคที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารข้อมูลจากพรรคการเมืองไปยังประชาชน โฆษกและรองโฆษกยังทำหน้าที่ในการชี้แจงภารกิจ แนวทางนโยบายของพรรคให้สาธารณชนและสังคมได้รับทราบทิศทางของพรรคจะดำเนินไปในรูปแบบใด ถ้าหากพรรคการเมืองนั้นเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายรัฐบาลก็ต้องชี้แจงและเป็นส่วนเสริมข้อมูลที่เป็นผลบวกให้แก่ฝ่ายบริหารอย่างเต็มที่ โฆษกพรรคควรติดตามข้อมูลข่าวสารให้ทันทั่วทั้งที่และควรนำความจริงมาพูด ไม่ควรใช้โวหารหรือการแต่งแต้มระบายนีเพื่อทำให้ฝ่ายตรงข้ามดูไม่ดีและในที่สุดเมื่อฝ่ายตรงข้ามชี้แจงหรือตอบโต้กลับกลายเป็นว่าข้อมูลที่เอาไปพาดพิงนั้นเป็นเท็จจะทำให้เกิดปัญหา ซึ่งพบเห็นได้บ่อยและมีผลต่อความน่าเชื่อถือ โฆษกพรรคไม่จำเป็นต้องพูดบ่อย แต่พูดแล้วควรจะมีน้ำหนักและพูดความจริง เพราะปัจจุบันโฆษกมักจะพูดเพื่อสร้างประเด็นทางการเมือง ส่วนรองโฆษกก็จะมีบทบาทแบ่งย่อยเป็นฝ่ายเพื่อทำหน้าที่ช่วยเสริมโฆษกในการแถลงข่าว

คุณเสาวภา ซาติก่อนยังได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับพรรคประชาธิปัตย์ไว้ว่า

“ในขณะนี้ทางพรรคประชาธิปัตย์ก็มีการปรับทีมโฆษกใหม่ โดยเพิ่มโฆษกทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากที่ผ่านมาโฆษกมักพูดในเรื่องของทางการเมือง การโจมตีและโต้ตอบทางการเมือง พูดถึงในเชิงนโยบาย งานของพรรค แต่ในส่วนของพรรคประชาธิปัตย์หลังจากมาเป็นรัฐบาลจะพยายามนำเสนอจุดเด่นของพรรคในเรื่องการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจหรืองานทางด้านเศรษฐกิจ และที่ผ่านมาทางพรรคมักจะถูกโจมตีว่าพูดเรื่องทางการเมือง การเสียดสี วาทะทางการเมืองมากกว่าที่จะเน้นเนื้อหาสาระ” (สัมภาษณ์, 13 มกราคม)

ในขณะที่คุณสืบพงษ์ อุณรัตน์ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคในอีกแง่มุมไว้ว่า

“ในขณะนี้พรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำในรัฐบาล โฆษกพรรคนอกจากจะชี้แจงในประเด็นที่คาบเกี่ยวกับเรื่องราวทางการเมืองที่ถูกโจมตีหรือถูกชี้ให้เห็นจุดบกพร่องในการทำงาน อีกส่วนหนึ่งจะมีการชี้แจงการทำงานของฝ่ายบริหารเข้าไปด้วย เพื่อให้พรรคได้รับคะแนนบวกควบคู่ไปกับคะแนนนิยมของฝ่ายบริหารที่สมาชิกของพรรคได้เข้าไปดำรงตำแหน่ง” (สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม)

- วิธีการเตรียมตัวของโฆษกและรองโฆษกก่อนที่จะทำการสื่อสารต่อสาธารณะไม่ว่าจะเป็นการตอบโต้ชี้แจงหรือให้ข้อมูล

การเตรียมตัวของบรรดาโฆษกพรรคการเมืองต่างๆ คงต้องติดตามข่าวรายวัน ข้อมูลที่จะแฉนั้นควรมีการทำการบ้านมาเป็นอย่างดี เพื่อที่จะได้รับทราบกระแสว่ามีข่าวที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองที่ตนเองสังกัดหรือไม่ ซึ่งหากมีเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหากมีข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ก็ต้องหาข้อมูล หลักฐานที่เป็นทั้งข้อเท็จจริงหรือแม้แต่กระทั่งข้อกฎหมายเพื่อเตรียมชี้แจงต่อสาธารณะผ่านทางสื่อมวลชน แต่หากถูกซักถามในประเด็นที่ยังไม่สามารถให้ความกระจ่างได้ ก็ต้องหาทางในการที่จะหาข้อมูลข้อเท็จจริงให้เร็วที่สุดเพื่อทำการชี้แจง นอกจากนี้ยังต้องเตรียมข้อมูลที่เป็นเรื่องใหม่ในพรรค เช่น นโยบายหรือการดำเนินงานของ

พรรคเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนด้วย โฆษกและรองโฆษกจะต้องมีการศึกษาข้อมูลข่าว การต่อประเด็นข่าว ก่อนที่จะแถลงข่าวก็ต้องดูข้อมูลทั้งหมดว่าจะมาตอบโต้เรื่องอะไร หรือนโยบายอะไรที่ไม่ชัดเจนก็นำมาแถลง กล่าวคือ ทีมโฆษกจะดูข่าวในแต่ละวันก่อนว่ามีประเด็นอะไรที่เกี่ยวข้องกับพรรค และมีการแบ่งงานกัน มีที่ไปที่ไปของข่าวกล่าวคือ สามารถตอบคำถามในสิ่งที่ประชาชนมีความสงสัย โดยในช่วงเช้าจะมีทีมอาจจะเรียกว่าวอร์รูมหรือทีมงานตัดกฤตภาค (clipping) ข่าวทั้งหมดที่เกี่ยวข้องทางการเมือง โดยเฉพาะที่พาดพิงกับพรรคประชาธิปัตย์มานำเสนอทีมโฆษก ทีมโฆษกก็จะนำไปวิเคราะห์ว่าวันนี้มีเรื่องอะไรที่เป็นบวกหรือเป็นลบกับพรรค เมื่อนำมาประมวลแล้วก็จะมีการวางแผนและมอบหมายให้โฆษกไปชี้แจงและอธิบาย

นอกจากนี้คุณสืบพงษ์ อุณรัตน์ ได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่า

“ในบางครั้งอาจมีการจ้างนักวิชาการซึ่งคอยทำงานอยู่เบื้องหลัง เพื่อช่วยรวมประเด็นและแนะนำว่าวันนี้ควรชี้แจงเรื่องนี้ บางครั้งอาจมีการทำโพลว่าคะแนนนิยมของพรรคเป็นอย่างไรบ้าง เพื่อสื่อสารและอธิบายให้สังคมได้รับทราบว่าในขณะนั้นพรรคเป็นอย่างไร เพื่อที่โฆษกสามารถพูดเสริมในส่วนปัญหาของพรรค” (สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม)

- ความแตกต่างของวิธีการสื่อสารในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้งและหลังการเลือกตั้ง

การสื่อสารในแต่ละช่วงทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้งและหลังการเลือกตั้งมีความแตกต่างกันกล่าวคือ

ช่วงก่อนเลือกตั้ง การชี้แจงข้อมูลข่าวสารจะมีความเข้มข้นมาก เนื่องจากก่อนการเลือกตั้งเป็นช่วงที่ต้องพยายามให้คนที่รับฟังข้อมูลมีความรู้สึกชื่นชอบพรรค มีความรู้สึกอยากเลือกพรรคและพยายามชี้จุดอ่อนของฝ่ายตรงข้ามให้เห็น ทำให้พรรคดูดีในสายตาของฝ่ายประชาชน ถ้าเป็นฝ่ายบริหารก็就会有การยกผลงานต่างๆออกมาพูดบ่อย ถ้าหากเป็นฝ่ายค้านก็ต้องชี้ให้เห็นถึงจุดบกพร่องของฝ่ายบริหารให้รับรู้ว่ามีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อที่จะทำให้ความรู้สึกของผู้รับสารตัดสินใจได้ว่าควรที่จะเลือกพรรคใด พรรคต้องสื่อสารในเรื่องความเคลื่อนไหวในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีการสื่อสารให้สังคมรับรู้ความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ทั้ง

ในเรื่องของกระบวนการสรรหาผู้สมัคร เปิดตัวว่าที่ผู้สมัครที่มีความน่าสนใจ รวมไปถึงแนวนโยบายที่พรรคจะใช้ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและเป็นส่วนในการตัดสินใจว่าประชาชนจะลงคะแนนเลือกให้พรรคการเมืองใด

ช่วงระหว่างการเลือกตั้ง พรรคต้องเน้นการสื่อสารด้วยการลงพื้นที่พบปะประชาชน โดยต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งและเลือกคนของพรรค โดยต้องหยิบยกผลงานของพรรคในอดีตรวมไปถึงนโยบายที่พรรคจะผลักดันเพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และแนวทางการดำเนินการที่จะทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต้องระมัดระวังในเรื่องของไม่พูดพาดพิงหรือโจมตีฝ่ายตรงข้ามมากเกินไป จะพูดเน้นในเรื่องของนโยบายเป็นหลักหรือชี้ให้เห็นเบาแสว่าฝ่ายตรงข้ามมีการทุจริตการเลือกตั้งอย่างไรบ้างซึ่งจะทำให้องค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เข้าไปตรวจสอบ นอกจากนี้ในช่วงระหว่างเลือกตั้งมักมีประเด็นเรื่องการทุจริตในการซื้อสิทธิขายเสียง หรือความผิดปกติที่พบในช่วงการรณรงค์หาเสียง หรือการโจมตีกันระหว่างพรรคการเมือง ซึ่งพรรคต้องเร่งชี้แจงข้อเท็จจริงให้สังคมรับทราบอย่างทันทั่วทั้งด้วย

ช่วงหลังการเลือกตั้ง พรรคต้องคอยสื่อสารเพื่อเป็นการขอบคุณในเรื่องความไว้วางใจที่ประชาชนมอบให้จากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังต้องคอยให้ข้อมูลและความคืบหน้า ในเรื่องกล่าวหาทุจริตต่างๆ ด้วย หากเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ต้องพยายามชี้ให้เห็นว่าพรรคการเมืองที่เป็นคู่แข่งหรือพรรคที่ได้รับชัยชนะใช้วิธีการผิดปกติในการหาเสียงหรือทำให้ได้รับคะแนนนิยมหรือไม่ หรือการทำลายความชอบธรรมเพื่อไม่ให้การจัดตั้งรัฐบาลนั้นเกิดขึ้นมาได้ เพราะถึงแม้ตามหลักของระบอบประชาธิปไตยนั้น พรรคที่มีเสียงข้างมากจะได้เป็นแกนนำรัฐบาล แต่ตามหลักการเมืองนั้นอาจจะขึ้นอยู่กับความชอบธรรม กระแสความรู้สึกของประชาชน โดยเฉพาะคนชนชั้นกลางและสื่อมวลชนจะมีบทบาทมาก เช่น พรรคที่ชนะการเลือกตั้งอาจมีภาพลักษณ์ไม่ดีและมีปัญหาข้อสงสัยต่อสาธารณะ อาจจะถูกแรงกดดันจากสื่อมวลชนหรือสังคมทำให้ไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ อาจมีการพลิกให้พรรคที่มีคะแนนเสียงรองลงมา มีโอกาสในการจัดตั้งรัฐบาล ถ้าหากสามารถชี้ให้เห็นว่าพรรคนั้นมีการโกง ปัญหาความไม่โปร่งใสรวมถึงภาพลักษณ์ของตัวบุคคลที่จะขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี ตัวอย่างเช่น บางพรรคการเมืองมีฐานเสียงส่วนใหญ่อยู่ในชนบท บางทีตัวบุคคลหรือภาพลักษณ์เมื่อเทียบเคียงกับบางพรรคที่คนชนชั้นกลางและคนเมืองชื่นชอบ เรื่องของกระแสนิยมหรือเรื่องของความรู้ความสามารถบางทีก็มีความแตกต่างกัน

ทางด้านคุณสุเมธ สมคะเนได้ให้ความคิดเห็นที่ต่างออกไปว่า

“ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และประเด็นที่น่าเสนอ เช่น ก่อนการเลือกตั้งมีประเด็นข่าวอะไร ทั้งสามช่วงอาจจะเหมือนกันเพราะอาจจะมีการข่าวไปในทิศทางเดียวกันหรืออาจมีความแตกต่างก็ได้ เช่น ขณะนี้พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล แต่เมื่อโฆษกและรองโฆษกพรรคแถลงข่าวก็ต้องแยกระหว่างรัฐบาลและพรรคการเมือง ถึงแม้ว่าในทางปฏิบัติโฆษกและรองโฆษกพรรคจะออกมาพูดปกป้องรัฐบาล แต่ก็ต้องเป็นการพูดในนามพรรค” (สัมภาษณ์, 28 มกราคม)

- การสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชนของโฆษกและรองโฆษกของพรรคประชาธิปัตย์

วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทีมโฆษกและสื่อมวลชนของพรรคเป็นไปในลักษณะถ้อยทีถ้อยอาศัย เปรียบได้ว่าเป็นประโยชน์ต่างตอบแทนระหว่างกัน แต่ไม่ใช่เรื่องที่เสียหาย เนื่องจาก ในบางครั้งผู้สื่อข่าวต้องต่อสายตรงเพื่อสัมภาษณ์ โฆษกหรือรองโฆษกเพื่อให้ได้ข่าวที่รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ หรือบางครั้งเราก็อาศัยเป็นแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยรายชื่อเพื่อให้ได้ข้อมูลความเคลื่อนไหวที่ต้องการ ขณะที่ทางทีมโฆษกเองก็สามารถประสานความร่วมมือกับสื่อมวลชนด้วยวิธีการสายตรงเช่นกัน เช่น เพื่อต้องการชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นต่อสังคม อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ฝ่ายก็มีการพัฒนาไปในลักษณะพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยน มีกิจกรรมร่วมกันเช่นเล่นกีฬา และทีมโฆษกพรรคในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นคนรุ่นใหม่จึงมีระย่นางน้อย สามารถเข้าถึงได้ง่าย นักข่าวสามารถติดต่อกับโฆษกได้โดยตรงโดยโฆษกจะสร้างความสนิทสนมโดยสร้างความบรรยากาศแบบเป็นกันเองมีความสัมพันธ์เหมือนเพื่อน

คุณสืบพงษ์ อุณรัตน์ ได้ให้ความคิดเห็นในอีกทางหนึ่งว่า

“ในแง่ของการทำงานระหว่างสื่อมวลชนกับนักการเมืองนั้นต้องอยู่ในระดับปกติ ตามหลักความเป็นจริงไม่จำเป็นต้องเป็นโฆษกหรือรองโฆษก หากแต่เป็นนักการเมืองท่านใดก็ได้ก็มีความสัมพันธ์กับสื่อมวลชนอยู่แล้ว มีการพูดคุยทักทายกันตามปกติ แต่เมื่อทำหน้าที่แถลงข่าวชี้แจงข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนก็ต้องทำหน้าที่อย่างเต็มที่ ซึ่งสื่อมวลชนต้องมีความระมัดระวัง ดังนั้นระดับความห่างจึงต้องมีพอสมควร แต่หน้าที่การงาน การซักถาม การตรวจสอบต้องเป็นไปในระดับที่ทำให้สังคมได้รับผลประโยชน์” (สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม)

- กลยุทธ์ในการสื่อสารของโฆษกและรองโฆษกเพื่อให้สื่อมวลชนมีความสนใจในข่าว

กลยุทธ์ในการสื่อสารของโฆษกที่มีต่อสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับประเด็นเนื้อหาสาระและการนำเสนอว่าสถานการณ์ในช่วงนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งต้องหยิบยกข่าวใหม่ในกระแสนำเสนอ เพราะหากเป็นข่าวเก่าหรือข่าวที่ไม่ได้รับความสนใจทางสังคมหรือไม่มีคุณค่าความเป็นข่าว หากประเด็นนั้นไม่ได้อยู่ในกระแส การที่จะนำเสนอข่าวก็จะเป็นความลำบาก อย่างไรก็ตามโฆษกควรทำการบ้านว่าสิ่งที่ตนจะแถลงควรมีประเด็นที่น่าสนใจ มิใช่การพูดไปเรื่อยๆ แต่ไม่มีใจความสำคัญ นอกจากนี้โฆษกและรองโฆษกควรพูดแบบตรงไปตรงมา สามารถตอบคำถามได้ทุกคำถาม และคำตอบนั้นต้องมีเนื้อหาสาระ เพราะหากคำตอบนั้นไม่มีประเด็นก็อาจจะไม่นำมาเสนอต่อสาธารณะ

คุณดาวิ ไชยศิริได้ให้ความคิดเห็นในส่วนนี้ไว้ว่า

“นอกเหนือจากการแถลงข่าวให้ข้อมูลข้อเท็จจริงตอบได้อย่างทันทั่วทั้งที่แล้ว บางครั้งก็ควรมีการเสนอบทความหรือให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับข่าวและให้ข้อมูลที่มากขึ้น เพื่อให้สื่อได้ใช้ในการขยายความเพิ่มเติม ซึ่งส่วนใหญ่บางพรรคการเมืองก็ได้ใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ด้วยการส่งข่าวที่แถลงไปแล้วหรือข้อมูลเพิ่มเติมให้สื่อทางอีเมลล์ ขณะเดียวกันก็จะมีเอกสาร หรือแผนภูมิแผนผังประกอบการแถลงข่าวเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น” (สัมภาษณ์, 18 มกราคม)

หมวดที่ 2 กลยุทธ์การสื่อสารของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์

- การจัดกลุ่มประเภทเป้าหมายในการสื่อสารของโฆษกและรองโฆษก และผลกระทบในการนำเสนอข่าว

พรรคประชาธิปัตย์ได้มีการแบ่งหน้าที่ไปตามความถนัดของแต่ละคน เสมือนหนึ่งโฆษกเป็นตัวแทนของกลุ่มนั้นๆ ในตัวเอง เช่น นายแพทย์บุรณัชย์จะพูดนโยบายโดยรวม หากเป็นนโยบายในเรื่องสังคมสาธารณสุขก็จะให้คุณหมอรรถเป็นคนพูด เนื่องจากในฐานะที่เป็นคุณหมอก็จะทำให้ดูมีความน่าเชื่อถือ พรรคประชาธิปัตย์มีการแบ่งงานโฆษกภายในพรรคกันเองเพื่อให้การ

สื่อสารนั้นไม่ซ้ำซ้อนกัน และพรรคก็ได้ตั้งรองโฆษกขึ้นเพื่อให้มีความสอดคล้องกับงานที่ตนเองรับผิดชอบเหมือนเป็นการล้อกับรัฐบาล กล่าวคือ มีการแบ่งงานของโฆษกตามกระทรวงที่พรรคประชาธิปัตย์ดูแลอยู่ ถึงแม้ว่าประชาธิปัตย์จะไม่ได้คุมโดยตรง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

อย่างไรก็ตามการสื่อสารของโฆษกและรองโฆษกมีความจำเป็นที่ต้องแบ่งกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากมวลชนแต่ละกลุ่มมีความต้องการและความรู้สึกแตกต่างกัน ทำให้พรรคการเมืองจะมีโฆษกประจำพรรคและรองโฆษกที่ดูในแต่ละด้านไป เช่น รองโฆษกสังคม รองโฆษกเศรษฐกิจ รองโฆษกสาธารณสุขซึ่งจะทำให้การสื่อสารในแต่ละเรื่องเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เช่น หากพูดเรื่องเศรษฐกิจก็จะเน้นไปยังกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องนี้ ซึ่งการแบ่งแบบนี้จะทำให้ข้อมูลนั้นค่อนข้างลึกและได้รายละเอียดพอสมควร ไม่ควรให้โฆษกพูดทุกเรื่องซึ่งทำให้การแยกแยะประเด็นมีความลำบาก ซึ่งหากมีการแบ่งกันพูดโอกาสในการนำเสนอข่าวสารและโอกาสในการลงสื่อจะมีมาก และทำให้ผู้ตรวจสอบได้รับรู้ว่าวันนี้ พรรคนี้ นโยบายทางด้านไหนเป็นแบบไหน เพราะหากไม่ควบคุม ข่าวทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอาจถูกกลืนไปกับปัญหาทางการเมือง ในบางครั้งสื่อก็จะเน้นเรื่องการตอบโต้มากกว่าเนื้อหาสาระ

นอกจากนี้การแบ่งกลุ่มเป้าหมายยังขึ้นอยู่กับประเด็นที่โฆษกและรองโฆษกพรรคต้องการสื่อสาร ถ้าเป็นการเมืองสนามใหญ่ก็จะมีกลุ่มเป้าหมายเพราะต้องการสื่อสารให้สาธารณชนทั่วไปได้รับฟังรับรู้ แต่หากเป็นการเมืองสนามเล็ก การเมืองท้องถิ่นก็อาจจะเจาะกลุ่มไปที่ชุมชนเพราะโฆษกพรรคไม่ได้มีหน้าที่แถลงข่าวเพียงอย่างเดียว แต่อาจมีการช่วยส.ส. ส.ก.-ส.ข.ในการหาเสียงด้วย เช่นเดียวกับโฆษกรัฐบาลก็ต้องทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์แก่รัฐบาลด้วย

ทางด้านคุณดาวิ ไชยศิริ ได้ให้ความคิดเห็นที่ต่างออกไปว่า

“การสื่อสารของโฆษกเป็นข้อมูลที่ต้องการเสนอข้อเท็จจริงที่ตรงประเด็น ไม่จำเป็นต้องจัดกลุ่มประเภทเป้าหมายในการสื่อสาร เพราะสามารถเสนอรวมไปในคราวเดียวกันได้เลย และเรื่องนี้ก็ไม่มีผลกระทบต่อ การเสนอข่าว เนื่องจากหากสื่อใดต้องการเจาะลึก หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ก็สามารถสอบถามเพิ่มได้ เว้นแต่ต้องการสื่อสารไปยังเฉพาะกลุ่มหรือสื่อเฉพาะ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน อาจมีการสื่อสารผ่านทางสื่อที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะ แต่ส่วนใหญ่แล้ว ข่าวของพรรคการเมืองมักมีเรื่องที่เป็นประเด็นทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาก็คือประเด็นทางสังคม และอื่นๆ” (สัมภาษณ์, 18 มกราคม)

- ช่องทางการสื่อสารที่ได้รับการตอบรับจากกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี และช่องทางที่เหมาะสมที่สุดในการสื่อสาร

การสื่อสารสามารถทำได้หลายช่องทางทั้งโทรศัพท์ วิดีโอ หนังสือพิมพ์และออนไลน์ ทั้งนี้สื่อแต่ละประเภทก็มีเสน่ห์ในการนำเสนอในตัวเองอยู่แล้วและทุกช่องทางก็มีความเหมาะสมในการสื่อสารเพราะทุกช่องทางก็มีกลุ่มผู้รับสารนั้นๆอยู่แล้ว เพียงแต่ในยุคสมัยที่เปลี่ยนไปทำให้ต้องมีการแข่งขันเรื่องความเร็ว ดังนั้นสื่อออนไลน์ หรือสื่อ sms เป็นสื่อที่สามารถสื่อสารได้เร็วที่สุด แต่การตอบรับที่ดีที่สุดของประชาชนคงจะเป็นสื่อโทรศัพท์ เพราะเป็นสื่อที่เห็นทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียง เป็นสาเหตุให้นักการเมืองชอบออกโทรศัพท์ เพราะออกสื่อเพียงครั้งเดียวแต่ทำให้ผู้รับสารจำนวนมากเห็นได้พร้อมกันทั้งท่าทางและอาการปฏิกิริยา และหากเป็นการถ่ายทอดสดก็จะรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น แต่หากต้องการทราบในส่วนของรายละเอียดเพิ่มเติม สื่อหนังสือพิมพ์ก็สามารถตอบสนองได้ดีกว่าในด้านเนื้อหา

- ลักษณะเนื้อหาหรือรูปแบบของสารที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจและการจัดลำดับขั้นตอนของข่าวสาร

เนื้อหาในการนำเสนอ ก็เป็นไปตามหลักทั่วไป คือ 5 W 1 H คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไมและอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่จะนำเสนออย่างถ่องแท้ และสิ่งที่จะสามารถตอบสนองกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุดก็คือ สถานการณ์ปัจจุบัน หรือ Hot Issue ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในกระแส มีผลกระทบต่องานชีวิตความเป็นอยู่ของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงกระทบต่อส่วนรวมหรือประเทศ หลักในการจัดลำดับขั้นตอนในการนำเสนอจึงอยู่ที่ปัจจัยดังที่กล่าวข้างต้นคือต้องนำเสนอประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชน หรือมีผลกระทบต่องานประชาชนและสังคม ก่อนที่จะจัดลำดับเสนอประเด็นอื่น โดยเนื้อหาต้องมีความกระชับ อ่านแล้วไม่ต้องตีความหรือแปลอ้อมค้อม เพราะการเล่นคำนั้นจะใช้สำหรับพาดหัว หรืออาจใช้การทวิตเตอร์เรียกความสนใจก่อน หรือการสัมภาษณ์ลอยๆเพื่อเปิดประเด็น ซึ่งจากในอดีตคือการพาดหัวอย่างเดียวแต่ในปัจจุบันก็มีวิธีหลากหลายมากขึ้น

คุณเสาวภา ขาดิก่อน ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

“ขึ้นอยู่กับว่าสิ่งที่จะนำเสนอเป็นเรื่องอะไรและขึ้นอยู่กับสถานการณ์ด้วย เช่น ช่วงการชุมนุม พรรคประชาธิปัตย์ก็นำเสนอสิ่งสอดคล้องไปกับรัฐบาล หรือการปล่อยคลิปก็就会有การปล่อยวันละคลิป และหวังผลในแต่ละคลิป เป็นต้น” (สัมภาษณ์, 13 มกราคม)

- ปัญหาการสื่อสารกับโฆษกหรือรองโฆษก และวิธีการแก้ปัญหา

ในส่วนของปัญหาสื่อมวลชนแต่ละท่านจะเจอปัญหาที่ต่างกันออกไป ได้แก่ ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความจริง มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อน เช่น ตัวเลข ทางเศรษฐกิจ ที่ทางโฆษกอาจหยิบมากล่าวอ้างไม่ตรงตามความเป็นจริง หรือการพูดในลักษณะไม่ชัดเจน ไม่ครบถ้วน ไม่ตรงคำถาม โดยวิธีการแก้ปัญหาคือการตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงสอบถามเพิ่มเติม ถึงความไม่ชัดเจนต่างๆ เพื่อให้เกิดความกระจ่าง หรือบางครั้งโฆษกพูดจาเข้าใจยาก คำพูดตีความลำบาก เนื่องจากการนำเสนอผ่านสื่ออาจจะต้องใช้ภาษาที่มีแบบแผน จึงต้องโทรไปสอบถามทีหลัง แม้แต่กรณีที่นักข่าวเอาข่าวไปออกอากาศ แต่โฆษกบอกว่าตนเองไม่ได้พูด ซึ่งเกิดจากการสื่อสารมีความผิดพลาด จึงแก้ปัญหาด้วยการอัดเสียงควบคุมไปด้วย บางครั้งสื่อมวลชนคิดประเด็นข่าวไว้เรื่องหนึ่ง แต่โฆษกไม่ยอมพูดเพราะอาจเป็นผลลบกับพรรคหรือตัวผู้พูดเอง เพราะสิ่งที่โฆษกพรรคพูดจะพูดในนามของพรรค ไม่มีสิทธิ์ที่จะกล่าวว่าเป็นการพูดส่วนตัว โฆษกพรรคจึงต้องระมัดระวังในการพูดและชี้แจงมาก

คุณสุเมธ สมคะเน ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารกับโฆษกและรองโฆษกไว้ว่า

“หากเป็นนักข่าวภายนอกกล่าวคือไม่ใช่ นักข่าวประจำพรรค จะมีปัญหาในเรื่องของโอกาสที่จะได้ข่าววงในหรือข่าว exclusive ซึ่งสามารถแก้ไขโดยการนัดสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการหากต้องการได้ข่าววงใน” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

หมวดที่ 3 แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและนโยบายของพรรค

- วิธีการสื่อสารในเรื่องของนโยบายสาธารณะของโฆษกและรองโฆษก

นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่พรรคหยิบยกเป็นนโยบายเพื่อที่จะดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวม ดังนั้นเมื่อกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว โฆษกและรองโฆษกจำเป็นต้องชี้แจงรายละเอียดให้ประชาชนรับทราบว่านโยบายสาธารณะที่จะทำคืออะไร การดำเนินการ ผลลัพธ์จะเป็นไปในทิศทางใด เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมอย่างไร การเสนอนโยบายสาธารณะเป็นยุทธวิธีหนึ่งที่จะจูงใจและทำให้ประชาชนสนใจและไว้วางใจให้พรรคการเมืองนั้นๆ ได้มีโอกาสดำเนินการให้สำเร็จ ขณะเดียวกันนโยบายของแต่ละพรรคการเมืองปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เพราะเป้าหมายหลักคือการจูงใจด้วยการอาสาทำให้ชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้นในทุกๆ ด้าน ดังนั้นพรรคการเมืองควรที่จะคิดนโยบายที่ฉีกแนวและไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่นเพื่อเสนอเป็นทางเลือกให้ประชาชน และหากพรรคมีนโยบายใหม่เพิ่มเติมทางทีมโฆษกก็อาจจะนำมาพูดกับนักข่าวของพรรคก่อน เมื่อเป็นประเด็นก็จะไปตามข่าวกับทางรัฐบาล หรือบางครั้งสิ่งที่รัฐบาลได้ทำไปแล้ว พรรคก็จะนำสิ่งนั้นมาขยายผลว่าเป็นนโยบายของพรรค

นโยบายยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์และ แสดงจุดยืนของพรรคเพื่อให้ประชาชนมีความสนใจ ชื่นชมนิยมพรรคมากขึ้น หรือการรักษากลุ่มเป้าหมายเดิม ในความเป็นจริงระบบพรรคการเมืองที่มีการจัดตั้งอย่างดีจะมีมวลชนของพรรคเป็นทุนอยู่แล้ว แต่การสื่อสารทางด้านนโยบายเป็นการดึงคนและสร้างภาพลักษณ์ให้ดียิ่งขึ้น และในขณะนี้เมื่อพรรคประชาธิปไตยเป็นรัฐบาลเมื่อโฆษกและรองโฆษกพรรคพูดในสิ่งที่ดีในเรื่องของนโยบายพรรคก็จะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่รัฐบาลไปด้วย

คุณสืบพงษ์ อุณรัตน์ ได้ยกตัวอย่างในเรื่องของนโยบายสาธารณะไว้ว่า

“ต้องยอมรับว่าที่ชาวบ้านส่วนหนึ่งยังคงรักอดีตนายกฯ คุณทักษิณเนื่องจากคุณทักษิณได้พิสูจน์ว่าขณะที่ตนเองเป็นฝ่ายบริหารสามารถทำตามนโยบายที่ตนหาเสียงไว้ได้ เช่น 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน การพักชำระหนี้ของเกษตรกร ซึ่งเมื่อคุณอภิสิทธิ์เข้ามาทำหน้าที่ฝ่ายบริหารก็พยายามทำเช่นกัน และสิ่งที่เห็นและจับต้องได้ คือ นโยบายเรียนฟรี 15 ปีและเบี้ยยังชีพคนชรา ทำให้ขณะนี้เมื่อออกไปหาเสียงต้องมีแบรด์หรือต้องมีสิ่งที่เมื่อพูดแล้ว คนก็เข้าใจได้ทันทีว่าเป็นนโยบายของพรรคการเมืองใด เช่นของคุณทักษิณคือบัตรทองรักษาทุกโรคซึ่งเป็นที่ยินชอบของคนชรา และคนมีรายได้น้อย เช่นเดียวกับคุณอภิสิทธิ์คือ คนที่ไม่มีเงินสามารถเรียนหนังสือได้รวมถึงเบี้ยเลี้ยงของคนชราและคนพิการซึ่งคุณอภิสิทธิ์พยายามที่จะชูเป็นจุดขาย” (สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม)

หมวดที่ 4 แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

- ความคิดเห็นในเรื่องของการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสาร

การวัดทั้งเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นเรื่องสำคัญที่จะเป็นตัวประเมินว่า การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ ดังนั้น พรรคการเมืองแต่ละพรรคก็ต้องมีเกณฑ์และวิธีในการวัดสิ่งเหล่านี้เพื่อเป็นข้อมูลให้พรรคได้ทราบ ว่า สิ่งที่ได้สื่อสารไปยังประชาชนสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ นอกจากนี้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสารยังขึ้นอยู่กับความเชื่อ ภาพลักษณ์ขององค์กรที่ผู้พูดสังกัดอยู่ บางพรรคสื่อสารออกไปแล้วคนไม่ค่อยเชื่อเนื่องจากในอดีตทำอะไรก็ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ จึงต้องใช้เวลาในการพิสูจน์ ขณะที่หากพรรคการเมืองที่เคยบทบาทฝ่ายบริหารมาแล้วและแสดงให้เห็นว่าสามารถทำได้ จึงขึ้นอยู่กับภูมิหลังและพื้นฐานของพรรคการเมืองแต่ละพรรคว่าในอดีตนั้นประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของประชาชนหรือไม่ แม้กระทั่งผลการสำรวจของสถาบันศึกษาก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งด้วยในการช่วยเสริมข้อมูลสิ่งที่ชาวบ้านรู้สึกต่อสิ่งที่พรรคการเมืองสื่อสารออกมา

- ความสำคัญของการประเมินผล และการประเมินผลกับการสื่อสาร

การประเมินผลมีความสำคัญกับการสื่อสารมาก เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยชี้วัดความสำเร็จของการสื่อสารและทบทวนบทบาทในการสื่อสารก็จะทำให้มีการปรับเปลี่ยน จะเห็นได้จากการที่พรรคประชาธิปัตย์มีการปรับเปลี่ยนทีมโฆษก ลดการโต้ตอบหรือการวิวาทะลง และพูดเรื่องนโยบายมากขึ้นและการประเมินผลสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ได้สื่อสารออกไปทั่วถึงหรือไม่ และประชาชนมีปฏิกิริยาจากการสื่อสารดังกล่าวอย่างไรเพราะโฆษกหรือคนที่อยู่ฝ่ายประชาสัมพันธ์บางครั้งเมื่อสื่อสารอะไรออกมาแล้ว วันรุ่งขึ้นหากสื่อไม่ตอบรับหรือถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบก็ต้องปรับแนวทางและวิธีการชี้แจง ต้องหาจุดอ่อนของตนเองว่าอะไรเป็นปัญหาเพื่อจะทำให้การชี้แจงในอนาคตไม่เกิดปัญหาเหมือนที่เคยล้มเหลว

คุณสืบพงษ์ อุณรัตน์ ได้กล่าวว่า

“ผู้ที่เป็นโฆษกหากสื่อสารแล้วสื่อมวลชนไม่ให้ความสนใจหรือพูดแล้วผิดพลาดในเชิงข้อมูลจะก่อให้เกิดปัญหาอย่างมาก ทำให้พรรคต้องรีบเข้าไปจัดการ ซึ่งหากโฆษกมีความผิดพลาดบ่อยก็มีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนโฆษก การประเมินผลจึงมีความสำคัญมากกว่าหลังจากพูดสิ่งใดออกไปแล้ว ภาพในทางบวกหรือความเข้าใจของสาธารณชนของพรรคนั้นดีขึ้นหรือไม่ ซึ่งสามารถวัดได้ รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ของคอลัมนิสต์ของสื่อก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน” (สัมภาษณ์, 27 มกราคม)

ส่วนที่ 2.3 ประชาชนที่มีความสนใจในด้านการเมืองและประชาชนที่ไม่มีความสนใจทางด้านการเมือง

หมวดที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของโฆษกพรรคในการทำหน้าที่การสื่อสารทางการเมือง

- โปรดระบุชื่อของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์และรองโฆษกพรรคที่ท่านรู้จัก

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

มีการตอบชื่อนายเทพไท เสนพงศ์มากที่สุด รองลงมาคือนายแพทย์บุรณชัย สมุห์รักษ์และมีการกล่าวถึงนายแพทย์วรวัจน์ เดชกิจวิกรม นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงดร.ปณิธาน วัฒนายากร

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

ส่วนมากไม่ทราบว่าใครทำหน้าที่เป็นโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ อย่างไรก็ตามมีการตอบชื่อนายเทพไท เสนพงศ์ และมีการกล่าวถึงพ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิดและดร.ปณิธาน วัฒนายากร

- ท่านคิดว่าบทบาทและหน้าที่หลักของโฆษก/ รองโฆษกที่มีต่อพรรคการเมืองเป็นอย่างไร

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า โฆษกและรองโฆษกควรเป็นผู้ชี้แจงนโยบายของพรรค ผลการดำเนินงานของพรรค การแก้ต่างให้พรรคในกรณีที่พรรคหรือบุคคลในพรรคถูกพาดพิง ควรนำเสนอทั้งด้านดีและปัญหาของพรรคเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย ทันเหตุการณ์ นอกจากนี้ต้องมีความรู้รอบด้าน มีปฏิภาณไหวพริบ มีเหตุมีผลในการโต้ตอบและการให้ข่าว สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองในขณะที่แถลงข่าว

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเป็นกระบอกเสียงของพรรคการเมืองซึ่งต้องพูดออกมาในลักษณะที่ทำให้ภาพลักษณ์ของพรรคเป็นไปในทางบวกไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ดี โดยต้องกล่าวแต่เรื่องที่เป็นความจริงเท่านั้น ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์พรรค กิจกรรมและการดำเนินงานของพรรค รวมทั้งการออกมาชี้แจงความเห็นที่เป็นมติของพรรค อธิบายนโยบาย ผลงานการติดตามนโยบายว่านโยบายทำไปแล้วประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามคิดว่าบทบาทของโฆษกยังไม่ชัดเจน เพราะในหลายเรื่องเกิดความสงสัยว่าไม่ได้ชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจที่ไปที่มาของเหตุการณ์ต่างๆ

- ท่านคิดว่าโฆษกและรองโฆษกมีวิธีการเตรียมตัวอย่างไรก่อนที่จะทำการสื่อสารต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการตอบโต้ชี้แจงหรือให้ข้อมูล

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

ควรมีการประชุมกันของทุกฝ่ายภายในพรรค จนได้ข้อสรุปที่เป็นมติ ก่อนที่จะสื่อสารไปยังสาธารณะมีการศึกษาข้อมูลให้แน่น และข้อมูลต้องเป็นข้อเท็จจริง หาหลักฐานเพื่อให้ความกระจ่างในเรื่องนั้นๆ โดยประเด็นที่จะนำเสนอควรทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง มีการติดตามว่าข่าวใดที่สื่อสารมวลชนกำลังให้ความสนใจเป็นพิเศษเพื่อจะได้มีข้อมูลพร้อมเพื่อเตรียมตัวโต้ตอบประเด็นต่างๆ อีกทั้งสามารถเสนอแนวทางแก้ไขหรือแนวทางดำเนินการและข้อเสนอแนะต่างๆได้

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

ต้องศึกษาปัญหาให้ถ่องแท้ รู้ให้จริง ถ้าเรื่องใดที่ยังไม่มีความมั่นใจหรือความกระจ่างชัดก็ควรแจ้งให้ประชาชนได้ทราบว่าอยู่ในระหว่างการดำเนินการ ไม่ควรผ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่งไป ต้องใจเย็น รุ้นโยบายของพรรค สามารถที่จะบอกและสื่อสารได้ตรงประเด็น ควรสื่อสารให้คนทุกระดับเข้าใจ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีทักษะการพูดจาที่ดี มีจริยธรรมในการให้ข่าว

- ท่านคิดว่าความสัมพันธ์ระหว่างโฆษก/รองโฆษกกับสื่อมวลชนเป็นอย่างไร

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

ส่วนมากมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าต้องมีความเข้าใจของหน้าที่ซึ่งกันและกันและเป็นไปในทิศทางบวก ในลักษณะน้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า เนื่องจากสื่อมวลชนต้องพึ่งโฆษกในการเสนอข่าวและเป็นแหล่งข้อมูลของข่าว ส่วนทางด้านโฆษกก็ต้องอาศัยขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวให้มีความตรงไปตรงมาและข่าวสามารถเข้าถึงประชาชนได้ สื่อมวลชนยังเป็นการบอกเสียงที่สำคัญให้พรรคการเมืองด้วย จึงควรที่จะมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน แต่ไม่จำเป็นที่โฆษกและรองโฆษกจะต้องรายงานความเคลื่อนไหวของพรรคแก่สื่อมวลชนในทุกเรื่อง หากยังไม่มีข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำเพียงพอ เพราะสื่อมวลชนอาจนำไปลงข่าวก่อนที่จะพรรคจะมีการแถลงอย่างเป็นทางการ บางท่านมีความรู้สึกว่าคุณข้อมูลที่สื่อมวลชนให้ประชาชนยังไม่ครบถ้วน เพราะไม่แน่ใจว่าสื่อมวลชนมีการแต่งเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นข่าวหรือไม่ อย่างไรก็ตาม บางท่านเสนอว่าในบางครั้งสื่อมวลชนพยายามหลอกถามคำถามแก่โฆษกและรองโฆษกพรรคด้วย จึงยังไม่แน่ใจในความสัมพันธ์

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

ควรมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันแต่ไม่มากจนเกินไป มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงาน แต่ไม่ใช่เป็นการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้การนำเสนอข่าวทันต่อเหตุการณ์ และทำงานราบรื่นทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ต้องนำเสนอข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาไม่เกิดความลำเอียง เพื่อสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ และควรให้ข่าวไปในทิศทางเดียวกัน แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เพราะพรรคการเมืองก็ต้องพึ่งพาสื่อในการนำเสนอข่าวด้วย และหากพรรคการเมืองกับสื่อมีความขัดแย้งกันแล้ว สื่อก็สามารถที่จะนำเสนอข่าวของพรรคไปในทางลบได้ แต่หากสื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จก็ควรฟ้องร้องกันตามกฎหมาย ไม่ใช่โต้ตอบกันไปมาเท่านั้น

หมวดที่ 2 กลยุทธ์การสื่อสารของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์

- ท่านคิดว่าโฆษก/รองโฆษกมีการแบ่งกลุ่มเป้าหมายก่อนทำการสื่อสารหรือไม่

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

หลายท่านกล่าวว่ามีการแบ่งกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากในสังคมมีหลายกลุ่ม การแบ่งกลุ่มเป้าหมายทำให้การบริหารการทำงานได้ง่ายขึ้น สื่อสารชัดเจนยิ่งขึ้น บางท่านกล่าวว่าการแบ่งเพราะเป็นการกระตุ้นและจูงใจกลุ่มเป้าหมายให้เกิดทัศนคติ มุมมองที่ดีกับพรรค และเป็นการสร้างความภาคภูมิใจเพื่อให้เข้าใจถึงนโยบายที่แท้จริงของพรรคได้ บางท่านได้ยกตัวอย่าง เช่น เรื่องปัญหาไข้ไก่ว่าเรื่องนี้จะเป็นเรื่องของชนชั้นล่างและคนชนชั้นกลางมากกว่าจะเป็นเรื่องของคนชนชั้นสูง เป็นต้น อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการแบ่งกลุ่มเป้าหมายแล้วก็ยังคงพูดถึงภาพรวมที่ต้องการสื่อสารให้แก่ประชาชนทั่วไปได้มีความเข้าใจและรับทราบ

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

คิดว่ามีการแบ่ง เพราะในการพูดแต่ละครั้ง โฆษกได้ทราบอยู่แล้วว่าเรื่องที่น่าเสนอนั้นต้องการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายใด อีกทั้งเนื้อเรื่องก็เป็นตัวบ่งบอกเองด้วย บางท่าน (๒ ท่าน) ได้เสนอว่าควรมีการแบ่งกลุ่มเพราะประชาชนมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ไม่คิดว่าทางพรรคมีการแบ่งกลุ่มเป้าหมายเนื่องจากคำพูดที่ได้แถลงนั้นได้กลั่นกรองออกมาแล้ว ซึ่งคิดว่าน่าจะเป็นคำพูดที่สื่อสารให้คนทั่วไปเข้าใจง่าย และเมื่อออกสู่สาธารณะแล้ว คนทุกคนก็มีสิทธิ์รับรู้เท่ากันทุกคน น่าจะเป็นคำพูดในภาพรวมมากกว่า กล่าวคือสื่อสารครั้งเดียวก็สามารถเข้าใจได้ทุกกลุ่ม

- ท่านนิยมเปิดรับข่าวสารจากสื่อทางใด เพราะเหตุใด

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

โทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มผู้สนทนานิยมเปิดรับมากที่สุด ซึ่งเหตุผลที่ให้ คือ มีความสะดวก รวดเร็ว ได้เห็นทั้งภาพและเสียง ทั้งโทรทัศน์ยังมีรายการเล่าข่าว คือ การเอาหนังสือพิมพ์มาอ่านให้ฟัง รวมทั้งยังมีข่าวต้นชั่วโมง รองลงมาคือ สื่ออินเทอร์เน็ต เพราะสะดวก สามารถที่จะเลือกอ่านข่าวได้หลากหลายตามที่ต้องการ รองลงมาคือสื่อหนังสือพิมพ์ เพราะเข้าถึงได้ง่ายใกล้ตัว และสื่อวิทยุ เพราะสามารถฟังไปด้วยพร้อมกับทำงานไปด้วย สามารถพกติดตัวได้

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

สื่อโทรทัศน์ เพราะเป็นสื่อที่มีคนวิเคราะห์ให้ฟัง โดยที่ผู้ฟังสามารถติดตามหรือคิดต่างได้ สามารถเห็นภาพได้ทันที รองลงมาคือสื่ออินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว สามารถเลือกดูข่าวย้อนหลัง ดูซ้ำได้ และไม่มีเวลาในการเปิดรับสื่อจากช่องทางอื่น สื่อบุคคล โดยคนใกล้ตัวเล่าให้ฟังเนื่องจากไม่ชอบเปิดรับสื่อทางด้านการเมืองมากเท่าไร แต่เมื่อมีคนพูดให้ฟังก็รับฟัง

- สारลักษณะใดที่ทำให้ท่านมีความสนใจในการเปิดรับข่าวสารนั้น ๆ

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

เรื่องที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เช่น สินค้ามีราคาแพง กรณีน้ำมันปาล์ม เรื่องที่เป็นประเด็นสำคัญในตอนนั้นๆ ทั้งเรื่องการศึกษา เรื่องเศรษฐกิจ ความเดือดร้อนของประชาชน โดยโฆษกและรองโฆษกควรจะออกมาแถลงให้ประชาชนมีความเข้าใจในเหตุการณ์นั้นๆ อย่างถูกต้อง

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

เรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเองเรื่องสามารถแลกเปลี่ยนกับเพื่อนฝูงได้ เช่น เรื่องสุขภาพ เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องวัฒนธรรม เรื่องที่เป็นประเด็นสำคัญในช่วงนั้นๆ เช่น เรื่องการชุมนุมประท้วง เรื่องชายแดนไทย-เขมร

- ท่านมีปัญหาทางการสื่อสารหรือไม่เมื่อท่านได้รับฟังข่าวสารจากโฆษก/รองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ หากมีปัญหานั้นคืออะไร โปรดยกตัวอย่าง

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

บางท่านไม่มีปัญหา ส่วนท่านที่มีปัญหา ได้แก่ ข้อสงสัยว่าการแถลงข่าวนั้นเป็นการแถลงเรื่องจริงมากน้อยเพียงใด ข้อมูลหลักฐานที่นำมาประกอบการสื่อสารนั้นเป็นจริงหรือไม่ บางครั้งตอบไม่ตรงคำถาม หรือมีการเบี่ยงประเด็นทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ เรื่องบางเรื่องอธิบายไม่กระจ่างชัดเจน ทำให้ผู้รับสารเกิดความสับสน เช่น เรื่องไข้ไก่ เพราะประชาชนหลายคนเข้าใจว่าจะเปลี่ยนรูปแบบการขายไข่ไก่เป็นแบบชั่งกิโลขายทั้งหมด ทั้งๆที่ความเป็นจริงนั้น ยังมีการขายแบบเดิมซึ่งก็คือการขายตามขนาดและมีการขายแบบชั่งกิโลเพิ่มขึ้นมาเป็นอีกหนึ่งทางเลือก หรือการจำกัดเคอร์ฟิวสำหรับเด็กอายุ 18 ไม่ให้ออกจากบ้านหลังเวลาสี่ทุ่ม ซึ่งควรจะแถลงให้มีความกระจ่างชัดว่าไม่อนุญาตให้เด็กไปในที่ที่ไม่สมควรไป เช่น ร้านเกมส์ ร้านโต๊ะสนุก ร้านเหล้าปับ แต่หากไปเพื่อการทำงานหรือการศึกษานั้นสามารถทำได้ แต่เมื่อได้แถลงเรื่องนี้ออกไปครั้งแรกทำให้ประชาชนมากมายเกิดความสับสน นอกจากนี้ทางโฆษกและรองโฆษกพรรคควรมีการลงพื้นที่เองด้วยเพื่อสื่อสารกับชาวบ้านโดยตรง ปัญหาในเรื่องการลงรายละเอียดของข่าว กล่าวคือไม่เจาะลึกเท่าที่ควร และมีการใช้ภาษาทางการ ศัพท์เฉพาะ การใช้ตัวย่อที่เป็นภาษาอังกฤษทำให้ฟังไม่เข้าใจ มีการยกตัวอย่างในกรณีของช่องโทรทัศน์ในประเทศจีนที่มีการบรรยายข่าวโดยใช้ภาษาแต้จิ๋วและภาษาจีนกลาง ทำให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้จำนวนมากกว่า เป็นต้น มีความคิดเห็นว่าการแถลงข่าวของพรรคประชาธิปัตย์ค่อนข้างทำได้ช้า แต่ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องแถลงเร็วจนเกินความจำเป็น กล่าวคือข่าวบางข่าวควรจะแถลงโดยเร็ว เช่น เรื่องช่วยเหลือชาวบ้าน แต่ข่าวบางข่าวควรกลั่นกรองให้รอบคอบก่อนที่มาแถลง เช่น การช่วยเหลือคนไทยในกัมพูชาเพราะอาจกระทบต่อหลายฝ่าย

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

ปัญหาของทั้ง 8 ท่านคือไม่ค่อยได้ติดตามข่าวสารทางด้านการเมืองจึงไม่ทราบว่ามีสิ่งใดโฆษกแถลงเป็นข้อเท็จจริงทั้งหมดหรือไม่ นอกจากนี้ยังเกิดจากความไม่ชอบส่วนตัว จึงมีความรู้สึกไม่ค่อยเชื่อถือ

หมวดที่ 3 แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและนโยบายของพรรค

- ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการสื่อสารต่อสาธารณชนในเรื่องนโยบายสาธารณะของพรรคประชาธิปัตย์

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

กลุ่มสนทนากล่าวว่ามีการสื่อสารทางด้านนโยบายน้อยมาก ทั้งเวลาสื่อนำไปเสนอก็มีการเพิ่มเติมทัศนคติของผู้อ่าน ผู้เขียนข่าวเข้าไปด้วย ทำให้มีการตีความทางด้านนโยบายแตกต่างกันออกไปตามสื่อ กลุ่มสนทนาบางท่านกล่าวว่าทำได้ดีในระดับหนึ่งเพียงแต่ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกกลุ่ม วิธีการประชาสัมพันธ์ไม่เป็นธรรมชาติ ไม่ค่อยมีการนำเสนอความคืบหน้าเรื่องนโยบายพรรคที่ได้ทำลงไปเท่าไร มีความรู้สึกว่านโยบายบางอย่างสัมผัสได้ บางนโยบายสัมผัสไม่ได้ ควรมีการทำประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น มีการเพิ่มความถี่ในการออกสื่อเพื่อให้ประชาชนได้อ่าน ได้คุ้นเคยมากขึ้น

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

มีการสื่อสารน้อย พูดไม่ชัดเจน ทำให้สามารถตีความไปได้หลายอย่าง ได้เห็นแต่ตามป้ายโฆษณา บิลบอร์ดตามถนนและเห็นในสื่อโทรทัศน์บ้างแต่ว่าเนื่องจากพื้นที่มีจำนวนจำกัดข้อความที่อ่านจึงไม่ครบถ้วน ไม่ค่อยทราบเกี่ยวกับนโยบายเพราะไม่ค่อยได้สนใจ แต่มีความเห็นว่าทางพรรคไม่ค่อยได้ทำการประชาสัมพันธ์ทางด้านนี้

หมวดที่ 4 แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

- ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องของการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสาร

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

ควรมีการประเมินผลในเรื่องการสื่อสารของโฆษกและรองโฆษกเพื่อเห็นถึงช่องว่างระหว่างการสื่อสารนั้นๆแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสาร การประเมินผลจะทำให้โฆษกและรองโฆษกทราบว่าประชาชนมีความเข้าใจในเรื่องที่ทางพรรคต้องการสื่อสารจริงและถูกต้องหรือไม่

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

ควรมีการประเมินผล เพื่อที่จะได้ทราบว่าสิ่งที่ต้องการสื่อสารไปถึงผู้รับสารจริงหรือไม่ สารมีการบิดเบือนหรือไม่ ซึ่งการประเมินผลเป็นเหมือนการทำให้คนได้รู้จักโฆษกพรรคมากขึ้นด้วย ถึงแม้ว่าไม่ได้ประเมินกับคนทั่วประเทศแต่ก็เป็นสิ่งที่ควรทำ

- การประเมินผลทางด้านการสื่อสารของพรรคประชาธิปัตย์ควรทำในรูปแบบใด เพื่อให้ทางโฆษก/รองโฆษกได้รับทราบถึงผลตอบรับที่ประชาชนทั่วไปมีต่อการสื่อสารของโฆษก/รองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์

ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง (active)

ในเรื่องความคิดเห็นของการทำโพลแตกแยกออกเป็นสองอย่างคือ มีการเสนอแนะว่าควรลงพื้นที่สอบถามถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อเรื่องนั้นพร้อมรับเรื่องร้องเรียนต่างๆของประชาชนเพื่อจะได้เป็นทั้งการสำรวจและการเพิ่มคะแนนเสียงอีกทั้งทำให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น แต่มีท่านที่คิดว่ายากมากหากประเมินจากโพล เนื่องจากใช้งบประมาณสูงในการดำเนินการ แต่อยากให้นัดติดตามจากผลการดำเนินการที่ได้ลงมือทำจริง และคำชื่นชมจากประชาชนนอกจากนี้ยังมีข้อเสนอในเรื่องการทำการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกกลุ่ม ทุกภาค ชัดเจน เข้าใจง่าย มีการเสนอแนะเปิดเบอร์โทรด่วนหรืออีเมลล์เฉพาะ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมิน รวมไปถึงทางพรรคจะได้ทราบทิศทางความต้องการของประชาชนอีกด้วย

ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง (non-active)

ควรทำโพลโดยการหาตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสม เช่น รายได้ การศึกษา อาชีพ ให้มีความละเอียดและกว้างมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ถึงแม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายสูงแต่หากไม่ทำก็ไม่สามารถที่จะทราบได้ว่าประชาชนสามารถเข้าใจสิ่งที่โฆษกสื่อสารออกมาหรือไม่ เพราะประชาชนมีหลายกลุ่มซึ่งสามารถตีความได้หลายแบบ

บางท่านเสนอว่าสามารถวัดจากผลการเลือกตั้ง แต่ก็มีความเห็นที่ต่างไปว่าการเลือกตั้งคนไทยยังติดการเลือกพรรคและตัวบุคคล และในบางครั้งมีการซื้อเสียงจึงไม่สามารถวัดได้

ตารางที่ 4.9 สรุปผลการสัมภาษณ์และการทำสนทนากลุ่มสำหรับบทบาทและหน้าที่ของโฆษก

หมวดที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของโฆษกพรรคในการทำหน้าที่สื่อสารทางการเมือง			
ผู้ทำหน้าที่โฆษก	ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ	ประชาชน	
		ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง	ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง
โฆษกทำหน้าที่ในการนำนโยบายของพรรคส่งผ่านไปยังประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจให้ได้มากที่สุด มีความระมัดระวังในคำพูดของตนเอง	โฆษกทำหน้าที่เหมือนกระบอกเสียงของพรรคที่คอยให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและให้ความกระจ่างกับเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพรรค	โฆษกทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แจงนโยบาย ผลการดำเนินงานของพรรค และการแก้ต่างเมื่อพรรคถูกพาดพิง	โฆษกทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของพรรค ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ กิจกรรม การดำเนินงานและนโยบายของพรรค
การเตรียมตัวและการวางแผน คือ การอัปเดตข้อมูล การเรียงลำดับข้อมูลและมีความระมัดระวังในเรื่องที่อาจถูกถามเพิ่มเติม	การเตรียมตัวและการวางแผน คือ การติดตามข่าวรายวัน มีการศึกษาหาข้อมูลในเรื่องที่จะนำมาแถลงเป็นอย่างดี มีการแบ่งหน้าที่ในการแถลง	การเตรียมตัวและการวางแผน คือ การประชุมกันของทุกฝ่ายภายในพรรคเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นมติ	การเตรียมตัวและการวางแผน คือ ศึกษาปัญหาให้ถ่องแท้ รู้จริง สามารถสื่อสารให้ทุกคนความเข้าใจ

หมวดที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของโฆษกพรรคในการทำหน้าที่ การสื่อสารทางการเมือง			
ผู้ทำหน้าที่โฆษก	ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ	ประชาชน	
		ประชาชนที่มีความ สนใจด้านการเมือง	ประชาชนที่ไม่มีความ สนใจด้านการเมือง
ก่อนการเลือกตั้ง คือ การเปิดตัวบุคคลที่จะ มาดำเนินงาน การ แย่งชิงความเข้าใจ จากสื่อมวลชน ระหว่างการเลือกตั้ง คือ การกล่าวถึง นโยบายที่จะปฏิบัติ ในอนาคต หลังการเลือกตั้ง คือ การจัดแถลงข่าวแพะ- ชนะ การรักษาความ สัตยา	ก่อนการเลือกตั้ง คือ เน้นการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร ทำให้ประชา ชนมีความรู้สึกเชิงบวก กับพรรค ระหว่างการเลือกตั้ง คือ เน้นการพูดเรื่อง นโยบาย หลังการเลือกตั้ง คือ การกล่าวขอบคุณ ประชาชน		
การสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน คือ มีความเชื่ออาทร ซึ่งกันและกันเสมือน เป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ	การสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน คือ เป็น ลักษณะถ้อยที่ถ้อย อาศัย มีความสัมพันธ์ เหมือนเพื่อน	การสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน คือ เป็น ลักษณะน้ำพึ่งเรือเสือ พึ่งป่า มีความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน	การสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน คือ มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลต่อกัน แต่ไม่ ควรสนิทกันมากจน เกินไปเพราะอาจเกิด ความลำเอียง

หมวดที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของโฆษกพรรคในการทำหน้าที่ การสื่อสารทางการเมือง			
ผู้ทำหน้าที่โฆษก	ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ	ประชาชน	
		ประชาชนที่มีความ สนใจด้านการเมือง	ประชาชนที่ไม่มีความ สนใจด้านการเมือง
การสร้างกระแสข่าว เพื่อให้สื่อมวลชนมี ความสนใจ คือ การ ออกมาพูดซ้ำๆและ การพูดให้ข่าวมี ประเด็น	การสร้างกระแสข่าว เพื่อให้สื่อมวลชนมี ความสนใจ คือ ข่าว ต้องอยู่ในกระแสและมี ประเด็นเนื้อหาสาระ		

จากตารางที่ 4.8 สามารถสรุปได้ว่าบทบาทและหน้าที่ของโฆษกพรรคในการทำหน้าที่การสื่อสารทางการเมือง คือ การทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงและทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องของการชี้แจงนโยบาย ผลการดำเนินงานของพรรค เรื่องราวที่เกี่ยวกับพรรคให้ประชาชนมีความเข้าใจ โดยก่อนที่จะมีการแถลงข่าวผู้ทำหน้าที่โฆษกจะต้องมีการศึกษาหาข้อมูลให้ถ่องแท้ มีการประชุมของทกฝ่ายเพื่อให้สารที่ออกมามีลักษณะไปในทิศทางเดียวกัน ในส่วนของการสื่อสารช่วงการเลือกตั้งนั้นจะพบว่าทั้งสามช่วงมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปโดยผู้ปฏิบัติการด้านสื่อยังคงทำหน้าที่เป็นช่องทางระหว่างผู้ทำงานด้านโฆษกกับประชาชน โดยผู้ทำหน้าที่โฆษกและผู้ปฏิบัติการด้านสื่อนั้นจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน แต่ก็ยังคงมีกรอบของวิชาชีพเป็นตัวกำหนดเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียง หากมีการนำเสนอข่าว กล่าวคือ ข่าวที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อมีความสนใจคือข่าวที่อยู่ในกระแสและมีประเด็นที่น่าสนใจ

ตารางที่ 4.10 สรุปผลการสัมภาษณ์และการทำสนทนากลุ่มสำหรับกลยุทธ์การสื่อสารของโฆษก

หมวดที่ 2 กลยุทธ์การสื่อสารของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์			
ผู้ทำหน้าที่โฆษก	ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ	ประชาชน	
		ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง	ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง
การจัดกลุ่มเป้าหมายมิได้มีการแบ่งเป็นทางการเนื่องจากเนื้อหาสารเป็นตัวกำหนด	การจัดกลุ่มเป้าหมายพรรคได้แบ่งหน้าที่ไปตามความถนัดของผู้ทำหน้าที่โฆษกแต่ละท่าน	การจัดกลุ่มเป้าหมายมีความเห็นว่ามี การแบ่งกลุ่มเป้าหมาย เพราะในสังคมมีคนหลายกลุ่ม	การจัดกลุ่มเป้าหมายมีความเห็นว่ามี การแบ่งเนื่องจากประชาชนมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันและสารที่นำเสนอสามารถเป็น ตัวบ่งบอกประเภทกลุ่มเป้าหมายได้เช่นกัน
การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมักจะเผยแพร่ทางเว็บไซต์เป็นหลัก			
ช่องทางการสื่อสารที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี คือ โทรศัพท์ ส่วนช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม คือ สื่อแบบผสมผสาน	ช่องทางการสื่อสารที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี คือ โทรศัพท์ ส่วนช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม คือ สื่อหนังสือพิมพ์	มักเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด	มักเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด

หมวดที่ 2 กลยุทธ์การสื่อสารของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์			
ผู้ทำหน้าที่โฆษก	ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ	ประชาชน	
		ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง	ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง
หลักการเลือกเนื้อหาและการจัดลำดับขั้นตอนของสาร คือ การทำข่าวให้เหมือนเรียงความ มีการวางแผนว่าควรเล่นข่าวให้เป็นประเด็นในระยะเวลาเท่าไร	หลักการเลือกเนื้อหาและการจัดลำดับขั้นตอนของสาร คือ การนำเสนอประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชน โดยไม่ใช่การเล่นคำ	สารที่สนใจในการเปิดรับ คือ เรื่องที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	สารที่สนใจในการเปิดรับ คือ เรื่องที่มีผลกระทบต่อนตนเอง
ปัญหาและอุปสรรค คือ วิธีนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนอาจไม่ตรงกับความต้องการของผู้ทำหน้าที่โฆษก	ปัญหาและอุปสรรค คือ การสื่อสารของผู้ทำหน้าที่โฆษกนั้น ยายากต่อการตีความรวมถึงการให้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ชัดเจน	ปัญหาและอุปสรรค คือ การตอบไม่ตรงคำถามของผู้ทำหน้าที่โฆษก การเบี่ยงประเด็น หรือ การอธิบายปัญหาที่ไม่ชัดเจน	ปัญหาและอุปสรรค คือ ไม่ค่อยได้ติดตามข่าวสาร จึงไม่ค่อยเชื่อถือในข้อมูลว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่

จากตารางที่ 4.10 สามารถสรุปได้ว่ากลยุทธ์การสื่อสารของผู้ทำหน้าที่โฆษกนั้น ผู้ทำหน้าที่โฆษกและประชาชนที่ไม่สนใจทางด้านการเมืองมีความเห็นว่าสารได้เป็นตัวแบ่งกลุ่มเป้าหมาย ส่วนผู้ปฏิบัติการด้านสื่อและประชาชนที่มีความสนใจทางด้านการเมืองมีความเห็นว่าผู้ทำหน้าที่โฆษกเป็นคนแบ่งกลุ่มเป้าหมายและมีการแบ่งกลุ่มโดยคนในสังคมตามลำดับ โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมักจะใช้ทางเว็บไซต์ของพรรคเป็นหลัก อย่างไรก็ตามประชาชนส่วนมากยังคงติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงง่าย โดยหลักในการแถลงข่าวของผู้ทำหน้าที่โฆษก คือ การเสนอประเด็นที่อยู่ในกระแสและจัดเรียงในรูปแบบเหมือนเรียงความเพื่อให้มีความเข้าใจง่าย อย่างไรก็ตามการสื่อสารย่อมมีปัญหาและอุปสรรค ซึ่งปัญหาของบุคคลแต่ละกลุ่มก็มีความแตกต่างกันไป เช่น ผู้ทำหน้าที่โฆษกจะมีปัญหาในเรื่องของการตีความของ

สื่อมวลชน ส่วนผู้ปฏิบัติการด้านสื่อจะมีปัญหาในเรื่องการแถลงของผู้ทำหน้าที่โฆษก รวมถึงกลุ่มประชาชนที่มีปัญหาในด้านการแถลงของผู้ทำหน้าที่โฆษกเช่นกัน

ตารางที่ 4.11 สรุปผลการสัมภาษณ์และการทำสนทนากลุ่มในส่วนของนโยบายสาธารณะ

หมวดที่ 3 แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและนโยบายของพรรค			
ผู้ทำหน้าที่โฆษก	ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ	ประชาชน	
		ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง	ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง
การกำหนดนโยบายสาธารณะโดยมากเป็นงานในส่วนของทีมงานคณะนโยบายของพรรค ซึ่งคณะกรรมการจะออกมาแถลงโดยตรง ผู้ทำหน้าที่โฆษกเพียงพูดเน้นย้ำและชี้แจงถึงรายละเอียดเพิ่มเติม	การกำหนดนโยบายสาธารณะ ผู้ทำหน้าที่โฆษกจำเป็นต้องชี้แจงรายละเอียดให้ประชาชนได้รับทราบ เพราะเป็นการแสดงจุดยืน และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่พรรค	ผู้ทำหน้าที่โฆษกมีการชี้แจงทางด้านนโยบายน้อยมากไม่มีการกล่าวถึงความคืบหน้าทางดำเนินนโยบายเท่าที่ควร	ผู้ทำหน้าที่โฆษกมีการชี้แจงทางด้านนโยบายน้อยมากและไม่ชัดเจน ไม่ค่อยมีการประชาสัมพันธ์

จากตารางที่ 4.11 สามารถสรุปได้ว่าผู้ทำหน้าที่โฆษกเป็นเพียงบุคคลที่นำนโยบายมาชี้แจงเพิ่มเติมให้ประชาชนมีความเข้าใจหลังจากที่คณะกรรมการของพรรคจะเป็นผู้ดูแลงานด้านนี้โดยตรง แต่ผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อและประชาชนยังคงมีความเข้าใจว่าหน้าที่นี้ควรเป็นหน้าที่หลักของผู้ทำหน้าที่โฆษก เนื่องจากนโยบายของพรรคถือว่าเป็นแก่นในการดำเนินงานของพรรคและผู้ทำหน้าที่โฆษกเองก็มีการนำมากล่าวเน้นย้ำเพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้และความเข้าใจ

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการสัมภาษณ์และการทำสนทนากลุ่มในส่วนของการประเมินผล
ทางด้านการสื่อสารของพรรคประชาธิปัตย์

หมวดที่ 4 แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผล			
ผู้ทำหน้าที่โฆษก	ผู้ปฏิบัติการด้านสื่อ	ประชาชน	
		ประชาชนที่มีความสนใจด้านการเมือง	ประชาชนที่ไม่มีความสนใจด้านการเมือง
วิธีการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่วนมากเป็นการวัดจากผลสำรวจ และจำนวนชิ้นข่าวในสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ	พรรคการเมืองควรมีเกณฑ์ในการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสารแต่ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ของการเมืองนั้นๆด้วย	ควรมีการประเมินผลเพื่อให้เห็นช่องว่างของการสื่อสาร	ควรมีการประเมินผลเพื่อให้ทราบว่าได้สื่อสารออกไปถึงผู้รับสารจริงหรือไม่ นอกจากนี้ทำให้ประชาชนได้รู้จักโฆษกพรรคมากขึ้น
ความเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล คือ การประเมินผลมีความสำคัญมากเพราะช่วยในเรื่องการปรับปรุงผลงาน	ความเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล คือ การประเมินผลมีความสำคัญมาก เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยชี้วัดความสำเร็จของการสื่อสาร		
		การประเมินผลควรทำในรูปแบบของการลงพื้นที่สอบถามความคิดเห็นของประชาชน มีการเปิดเบอร์โทรด่วนหรืออีเมลล์เพื่อเพิ่มช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	การประเมินผลควรทำในรูปแบบของการหาตัวชี้วัดที่เหมาะสม เช่น การศึกษา อาชีพ ให้มีความละเอียดและกว้างมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

จากตารางที่ 4.12 สามารถสรุปได้ว่าการประเมินผลมีความสำคัญต่อการสื่อสารทางด้านการเมืองมาก เนื่องจากการประเมินผลสามารถทำให้ผู้ทำหน้าที่โฆษกทราบถึงข้อผิดพลาดที่เกิดจากการสื่อสารเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในอนาคต โดยการประเมินผลสามารถพิจารณาจากผลสำรวจของสำนักต่างๆ รวมถึงการทำผลสำรวจของพรรคเอง รวมถึงการทำ media monitor คือวัดจากจำนวนชิ้นข่าวที่มีการออกสื่อ